

ଲଧ୍ୟାତ୍ମିକମ୍ୟୁନିଟିକ୍ସ୍

லઘ્વાત્તિકમ् ①

1. લઘ્વાત્તિકમ्
2. ૦૧ યોગનિદ્રાન્તઃ
3. ૦૨ અભિગમનમ्
  1. નિર્વદ:
  2. સાત્ત્વિક-ધૈર્યમ्
  3. સંડ્રકલ્પઃ, ત્યાગઃ, શરણમ्
  4. ગુરુધ્યાનમ्
  5. ભગવદ્-ધ્યાનમ्
  6. ભૂ-નુતિઃ
  7. સ્નાનમ्
    1. તીર્થ-પ્રોક્ષણમ्
    2. ગુરુવન્દનમ्
    3. નિમજ્જનમ્
    4. સમાર્જનમ્
    5. વસ્ત્ર-ગ્રહણમ्
      1. ઉત્તરીયમ्
    6. કૌપીનાન્તરીયે
    7. ઉત્તરીયમ्
    8. દેવ-જલ-ક્ષાલનમ્
    9. અન્તરીયગ્રહણમ્
  4. ૦૩ પુણ્ય-ધારણ-ક્રમ:
  5. ૦૪ દેવર્ષિપિતૃતર્પણમ्
  6. ૦૫ સન્ધ્યાનુષ્ઠાનક્રમ:
  7. ૦૬ સન્ધ્યાજપવિધિઃ
  8. ૦૭ અષ્ટાક્ષરજપવિધિઃ
  9. ૦૮ આધારશક્તિતર્પણક્રમઃ
  10. ૦૯ દેવર્ષિકાપર્ણપિતૃતર્પણક્રમઃ
  11. ૧૦ બ્રહ્મયજ્ઞક્રમઃ
  12. ૧૧ અભિગમનમ્
  13. ૧૨ ઉપાદાનમ્
  14. ૧૩ ઇજ્યા
  15. ૧૪ ઇજ્યારાધનમ્
  16. ૧૫ મન્ત્રાસનમ્
  17. ૧૬ સ્નાનાસનમ્
  18. ૧૭ અલઙ્કારાસનમ્
  19. ૧૮ ભોજ્યાસનમ્
  20. ૧૯ પુનર્મન્ત્રાસનમ્
  21. ૨૦ પર્યંકાસનમ્
  22. ૨૧ સ્વાધ્યાય:
  23. ૨૨ યોગ:
  24. લઘ્વાત્તિક - દ્રાવિડી
    1. ચસીયે નુમઃ: સ્રીમદે કોપાલાર્ય મહોકોચિકાય નમઃ: સ્રીમદ્ભાનુંકામાળુજ્જ મહોકોચિકિની આરુલીય લંકવાળુંનિકિમ્ જ્ઞાનાનુંન્ન્ટાં વેવાક્ય - પક્ત્થી નાંમેકમાસ્યાયમ્ વેકૂંંક લંકંખુણાપિક્કયમ્ આંશાયે મુંનિપંક્વમ્ સ્લીપોંચ રાત્ર રાક્ષાક્ય તીવ્યશ્યાક્ષીકુપ્ પલમ્ કોપાલ્સારી મતુલમ્ કુર્વે મન્માનસાલયમ્ . કોપાલ્સારીસ્થિતમ્ આંશનિક કર્ણત્કત્મ અર્તક્ત્કત: સમક્રુહંણાકી મુંની રાંકક - રામાવરજ્જનામક: રાત્ક્તીરીયિની કણૈચિયામત્કુલ ઉરકકત્તકૈ વિટ્ટે હારિચ્ચેતકત્તકૈ . 'હારિંહારિ' એંરૂ એમું તાવૈ કર્ત્તકત્તમં ચેય્યતુ કોણંદુ એમુંન્તુ, કર્રાહુક્કાસ્તૈ કલેજુંન્નો રુવહી સરપસમ્ તાર્યક્યયમારુંય્ય તાવન્ વંયાકુર્ણામાલ્ય પ્રાહાવસન્ - પરીક્રો મેક્કમ્પોકોઓ: આપ્પિપ્રાણો રાત્રાંક્કમ્ સામનિમ્ અપયામ્ ચંકસાપેણ સ્લેકેટેણ હાસ્તકૈ: કેળોમોક્કમ્પયવતુ હારિસાવમ્ હાસ્તમેકેર્ણ લક્વાળુંનિકમ્ 37
    2. એંરૂ અનુલુંક્તાન્મ ચેય્યતુ કર્રોક્રાશમ નુમ ચેય્યતુ, પણૈકૈકૈયિલ ઉંકાર્ણતુ કોણંદે, અકિલહોયપર્યાત્પ નીક્કલયાળેણ કર્ત્તાનુ સ્લેવેક્ત સમસ્તવસ્તુવિલંબણાન્ન્ત જ્ઞાનાન્ન્તૈકૈક સ્લ્વાર્પ !

ஸ்ரவம் த்வகர்ஹம் ஸ்வீகுரு ப்ரபோ என்று ப்ரார்த்தித்து, ஸ்ரவார்த்தகோயத்தி விருந்து தீர்த்தம் வலது கைபில் சேர்த்து, இடது கையினால் கண்ணடையை சப்தித்துக் கொண்டு, பகவன்! ஸாபான்னமவலோகய, ப்ரதி க்ருஹ்ணேஷ்வ' என்கிற ரீதியினால் எல்லாவற்றை யும் சொங்லி மூலமந்தரத்தினால் க்ராஸ முத்தினரை யினால் நிவேதனம் செய்வகாம். அவ்வப் பொழுது பானீய பாத்திரத்திலிருந்து பாநீயக் கையும் முன்போல் ஸமர்ப்பிப்பதாம். பிறகு, ஸ்ரவார்த்தக கோயத்திலை கை சுத்தி செய்யச் சேர்த்து பாத்யம் ஆசமனீயம் காம்பூலம் ஸமர்ப் பித்து, ப்ரணாமம் செய்து, பகவன் ஏத்தாஸநா நுபந்தின : அபராதாந் கழமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, அனேன ப்ரீயகாம் வாஸாகேவ:' என்று அனுலங்கிப்பகாம். வக்வாஹ்நிகம்

25. Appendix - +Dyugangā யுगங்கா

1. Goals ஘ீயானி

1. ஸ்ரக்தாநுவாட:
2. Contribution ஦ானம்

लध्वाह्निकम्①

Source: TW

श्रीः ॥श्रियै नमः ॥
॥ श्रीमते गोपालार्यमहादेशिकाय नमः ॥

श्रीमद्-रङ्गरामानुज-महादेशिकानुगृहीतम्

॥ लध्वाह्निकम् ॥

ज्ञानानुष्ठान-वैराग्य-
भक्तीनाम् एकम् आश्रयम् ।
वेदान्त-लक्षणाभिख्यम्
आश्रये मुनिपुङ्गवम् ॥

श्रीपाञ्चरात्र-रक्षाख्य-
दिव्य-मूक्ति-तपःफलम् ।
गोपाल-सूरिम् अतुलं
कुर्वे मन्-मानसालयम् ॥

गोपाल-सूरि-रचितम्
आह्निक-ग्रन्थम् अर्थितः ।
संगृह्णाति मुनी रङ्ग-
रामावरज-नामकः ॥

०१ योगनिद्रान्तः①

रात्रे: पश्चिमे यामे निद्रां त्यक्त्वा
हरिशब्दं सप्तकृत्वः, "हरिर्हरिः" इति कीर्तयन् उत्थाय,

ग्राह-ग्रस्ते गजेन्द्रे रुवति सरभसं **ताक्षर्यम् आरुह्य धावन्**
व्याघूर्णन् माल्य-भूषा-वसन-परिकरो मेघ-गम्भीर-घोषः।
आबिभ्राणो रथाङ्गं शरम् असिम् अभयं शङ्ख-खचापौ स-खेटौ (=सर्वमणौ)
हस्तैः कौमोदकीम् अप्य अवतु हरिर् असाव् अंहसां संहतेर् नः ।

इत्य् अनुसन्धाय
श्रोत्राचमनं कृत्वा
शयन एवाऽऽसीनः,

"अखिल-हेय-प्रत्यनीक! कल्याणैकतान! स्वेतर-समस्त-वस्तु-विलक्षणानन्त-ज्ञानानन्दैक-स्वरूप! निरतिशयोज्ज्वल्यादिगुण-निधि-दिव्य-रूप!
परम-कारुणिक! मार्दवादि-गुण-परिपूर्ण! किरीट-मकुटादि-दिव्य-भूषण-भूषित! शङ्ख-चक्रादि-दिव्यायुधोपेत! अ-सङ्ख्येय-कल्याण-गुण-गण!
श्री-भूमि-नीला-नायक!
शेष-शेषाशनादि (=विष्वक्सेनादि) दिव्य-परिजन-परिचरित-चरण-युगल!
उभय-विभूति-नाथ!
प्रणतार्तिहर! वात्सल्य-जलधे! सर्वज्ञ! अर्थि-कल्पक! आपत्-सख! श्रीमन्-नारायण!
अणु-परिमाण-देहेन्द्रियादि-विलक्षण-ज्ञानानन्द-स्वरूपोऽहं
त्वद्-एक-शेषः त्वद्-एक-नियाम्यः त्वद्-एकाधारकः त्वद्-एक-शरणः त्वद्-एक-प्राप्यकश् चास्मि"

इत्यनुसन्धाय,

"भगवान् एव स्व-शेषभूतेन मया स्व-शेष-भूतम् इमं योगं कारितवान्"

इति सात्त्विक-त्यागं कृत्वा,
"योगेनानेन भगवान् प्रीयतां वासुदेवः" इत्य् अनुसन्दधीत।

०२ अभिगमनम्①

अथाभिगमनम् ॥ (१)

निर्वदः②

पितृ-मातृ-गुरु-प्राज्ञ-
रमा-पति-पदार्चनम् ।
विना मम वृथा याता
महती जन्म-सन्ततिः ।

इति निर्वद्य,

सात्त्विक-धैर्यम्②

गतैव हि गता जन्म-
ततिस् तच्-चिन्तनं मुधा ।
अतस् तत् प्रविहायाद्य
चिन्तयाऽप्य आत्मनो हितम् ।
इतः परम् अहं भक्त्या
रमा-कान्त-पदार्चनम् ।
करिष्यामि यथाशक्ति
काल-भागेषु पञ्चसु ॥

इति सात्त्विक-धैर्यम् अवलम्ब्य
अञ्जलिं बद्ध्वा,

सङ्कल्पः, त्यागः, शरणम्②

कृतज् च करिष्यामि भगवन्,
नित्येन भगवत्-प्रीत्य्-अर्थेन
महा-विभूति--चातुरात्य्य-भगवद्-वासुदेव-पादारविन्दार्चनेन
+अभिगमनेन भगवत्-कर्मणा
भगवन्तं वासुदेवम् अर्चयिष्यामि।

इत्यभिगमनं सङ्कल्प्य,

"भगवान् एवाभिगमनाख्यं कर्म स्वस्मै स्व-प्रीतये स्वयम् एव कारयति"

इति सात्त्विकत्यागं कृत्वा,

"ॐ
त्वय्य आराधन-कामोऽयं
ब्रतं चरितम् इच्छति ।
सङ्कल्प-सिद्धौ भगवन् !
पूर्यास्य मनो-रथान् ॥"

इति मन्त्रेण कैङ्कर्य-प्रतिबन्धक-निवृत्तिं प्रार्थ्य,

गुरुध्यानम्②

इति गुरु-परम्पराम् अनुसन्धाय,

भगवद्-ध्यानम्②

"सव्यं पादं प्रसार्य श्रित-दुरित-हरं, दक्षिणं कुञ्चयित्वा,
जानुन्य् आधाय सव्येतरम्, इतर-भुजं नाग-भोगे निधाय ।
पश्चद् बाहु-द्वयेन प्रतिभट-शमने धारयन् शड्ख-चक्रे
(श्री-)देवी-भूषादि-जुष्टो जनयतु जगतां (मम तत) शर्म वैकुण्ठ-नाथः ॥"

इति भगवन्तं ध्यात्वा,

"ओं वासुदेवाय नमः, ओं सङ्कर्षणाय नमः, ओं प्रद्युम्नाय नमः, ओं अनिरुद्धाय नमः,
ओं केशवाय नमः, ओं नारायणाय नमः ओं माधवाय नमः, ओं गोविन्दाय नमः, ओं विष्णवे नमः, ओं मधु सूदनाय नमः, ओं
त्रिविक्रमाय नमः, ओं वामनाय नमः, ओं श्रीधराय नमः, ओं हर्षीकेशाय नमः, ओं पद्मनाभाय नमः, ओं दामोदराय नमः,
ओं मत्स्याय नमः, ओं कूर्माय नमः, ओं वराहाय नमः, ओं नरसिंहाय नमः, ओं वामनाय नमः, ओं भार्गवरामाय नमः, ओं श्रीरामाय
नमः, ओं बलरामाय नमः, ओं श्रीकृष्णाय नमः, ओं कल्किने नमः"

इति सङ्कीर्त,
यथा-शक्ति स्तोत्राण्य् अपि सङ्कीर्त,

सन्ध्योपासनाय जिगमिषुः,
'हरिर्हरिः' इति कीर्तयन्,
तल्पाद् उत्थाय,

भू-नुतिः②

"ॐ नमः क्षिति-धराय" इति महावराहं ध्यात्वा,
वाम-पादं भूमौ विन्यस्य,

"ओं नमोऽस्तु प्रिय-दत्तायै
तुभ्यं देवि! वसुन्धरे।
त्वं माता सर्व-लोकानां
पाद-न्यासं क्षमस्व मे।"

इत्य् उक्त्वा
अर्द्धत्व-बुद्ध्या तत्रैव निस्साव्य,
रेखामध्यात् जलम् अञ्जलिनाऽऽदाय
मूलेन सप्तकृत्वोऽभिमन्त्र्य
मूर्धः पुरोभागं सिञ्चेत् ।

एवं त्रिः कुर्यात्।

स्नानम्②

तीर्थ-प्रोक्षणम्③

ततो दक्षिण-हस्तेन जलम् आदाय,
त्रिर् मूलेनाभिमन्त्र्य, पीत्वाऽचम्य,
मूलेनात्मानं प्रोक्ष्य,
हस्ताभ्यां परिषिच्य,

गुरुवन्दनम्③

अञ्जलिना तोयम् आदाय, स्व-गुरु-पादोदकं तद् ध्यावा,
तेन मूर्धः पुरोभागं त्रिः सिक्वा,
चतुर्थन्तं श्रीमत्-पद-पूर्वकाणि नमः-पदान्तानि चतुर्थन्तानि स्वगुरु-परमगुरु--तद्-गुरु--गोगलार्य-निगमान्तार्याणां महादेशिक-पद-शिरस्क-नामानि

उच्चैस् संकीर्त्य,
'श्रीमते भगवद्-रामानुजाय नमः' इत्यपि संकीर्त्य,

निमज्जनम्③

सकृत् तीर्थं निमज्ज्य,
यथाशक्ति मूलं जपित्वा
उन्मज्ज्य सूर्य-मण्डलान्तर्वर्तिनं भगवन्तं ध्यात्वा

सम्मार्जनम्③

उत्तीर्य अधरोष-पिहितानन-श्रोत्राचमनं द्विः कृत्वा,
स्वाचार्य-प्रभृति-भगवत्-पर्यन्त-गुरु-परम्पराम् अनुसन्दधान

एवं वस्त्र-खण्डेन शिरस्-समृज्य
खण्डं प्रक्षाल्य
तेनाङ्गं समृज्य

वस्त्र-ग्रहणम्③

हस्तौ प्रक्षाल्य
जलम् आदाय व्याहृतिभिश् शुष्क-वस्त्रं प्रोक्ष्य,
"देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो हुश्यां पूणो हस्ताभ्याम् आददे" इत्यादाय,
"उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः। दृशो विश्वाय सूर्यम्" इति सूर्याय प्रदय,
"अवधूत रक्षोऽवधूता अरातयः" इत्यवधूय,

उत्तरीयम्④

"आवहन्ती वितन्वाना। कुर्वणा चीरम् आत्मनः।
वासांसि मम गावश्च । अन्नपाने च सर्वदा ।
ततो मे श्रियम् आवह"

इत्युच्चार्य,
उत्तरीयेण शिर आवेष्य

कौपीनान्तरीये③

उपवीतं निवीतं कर्णं निधाय
कौपीनं धृत्वा,
जड्घे मृज्-जलाभ्यां प्रक्षाल्यान्तरीय यथाशास्त्रं धृत्वा,

उत्तरीयम्③

पादौ हस्तौ च प्रक्षाल्य, सूत्रमुपवीतं धृत्वा, उत्तरीयं तत्-समानाकारं कृत्वा, आचम्य,

देव-जल-क्षालनम्③

मूलेन प्राणानायम्य, यथाशक्ति जपित्वा, शुभाश्रयं ध्यात्वा, भगवत्-पादाम्बुज-दिव्य-जलेन क्षालितं स्व-देहं ध्यात्वा,

अन्तरीयग्रहणम्③

त्यक्तम् आर्द्रम् अन्तरीयं व्याहृतिभिः प्रोक्ष्य पाश्वं स्थापयेत् ॥

०३ पुण्ड्र-धारण-क्रमः①

अथ पुण्ड्र-धारण-क्रमः ॥

ततो नारिकेल-पात्रेण द्वि-नेत्रेण
जलम् आदायासीनः कटि-बद्धोत्तरीयः
वाम-पाणितलं तीर्थेनास्त्रमन्त्रेण संशोद्धय,
प्रणवेन मृदं तत्र निधाय,

"गन्धद्वारां दुराधर्षा
नित्यपुष्टां करीषिणीम् ।
ईश्वरीं सर्वभूतानां
त्वाम् इहोपहये श्रियम् ॥"

इति मृदं जलेन सिक्त्वा,

अस्त्र-मन्त्रेण दिशो बद्धवा
प्रणवेन मिश्री-कृत्य
मूलेनाभिमन्त्र्य
नृ-सिंह-बीजाक्षरं विलिख्य,

"भगवान् पवित्रं वासुदेवः
पवित्रं शतधारं सहस्रधारम् अपरिमितधारम्
अरिष्टम् अच्छिद्रम् अच्युतम् अनन्तम् अक्षयम् अव्ययं
परमं पवित्रं
भगवान् वासुदेवः पुनातु"

इति जलं निस्त्राव्य,

तर्जन्या मृदं जलज् च +एकी-कृत्य

भगवतः पादौ स्मृत्वा
पुनर् मूल-मन्त्रेणाभिमन्त्र्य
द्वादशाक्षरेण भक्तिं प्रार्थ्य
तर्जन्या प्रणवेन मूर्धिं किञ्चिन् न्यस्य,

अनामिकया
ललाट-कुक्षि-हृदय-कण्ठ-
दक्षिण-कुक्षि-पार्श्व-दक्षिण-बाहु-मूल--दक्षिण-कण्ठ-पार्श्व-
वाम-कुक्षि-पार्श्व--वाम-बाहु-मूल--वाम-कण्ठ-पार्श्व--
जघनोपरितन-पृष्ठ-भाग--ककुदेषु
क्रमेण तत्-तत्-अवयवानुगुणान् भगवत्-पादाकृतीन् पुण्ड्रान्,
"ओं केशवाय नमः" इत्यादिभिः द्वादशभिर् मन्त्रैर् धृत्वा

शेषं द्वादशाक्षरेण मूर्धिं धृत्वा
भगवद्-गात्र-परामृष्टं सुवर्ण-वर्णं श्री-चूर्णं
सर्व-पुण्ड्र-मध्येषु पुण्ड्र-संबन्ध-वर्ज
प्रणव-पूर्वकैः;

"श्रीदेव्यै नमः,
अमृतोद्भवायै नमः, कमलायै नमः, चन्द्रशेभिन्नै नमः,
विष्णुपत्नै नमः, वैष्णव्यै नमः, वरारोहायै नमः,
हरिवल्लभायै नमः, शार्ङ्गिण्यै नमः, देवदेविकायै नमः,
महालक्ष्म्यै नमः, सुरसुन्दर्यै नमः"

इति मन्त्रैः [सर्वाभीष्टफलप्रदायै नमः इति शिरसि च] धृत्वा,

"ओं केशवाय नमः" इत्यादिमन्त्रैः
क्रमेण तं तं पुण्ड्रम् उद्दिश्याज्जलिं कुर्यात् ॥

०४ देवर्षिपितृतर्पणम्①

अथ देवर्षि-पितृ-तर्पणम् ॥

तत आचम्य, प्राणान् आयम्य,

"श्री-भगवद्-आज्ञया भगवत्-प्रीत्यर्थ
सनानाङ्गं देव-र्षि-पितृ-तर्पणं करिष्ये"

इति सङ्कलय्य,
देव-तर्पणे प्राङ्मुख उपवीती,
ऋषि-तर्पणे उदड-मुखोऽङ्गुष्ठ-सक्त-निवीती,
पितृ-तर्पणे दक्षिणामुखः प्राचीनावीती,

"ओं ब्रह्मादयो ये देवाः
तान् देवांस् तर्पयामि,
सर्वान्देवान् तर्पयामि,
सर्वदेवगणांस् तर्पयामि,
सर्वदेवपत्नीस् तर्पयामि,
सर्व-देव-गण-पत्नीस् तर्पयामि"

इति,

"ओं कृष्णद्वैपायनादयो ये ऋषयः;
तान् ऋषींस् तर्पयामि,
सर्वान् ऋषींस् तर्पयामि,
सर्व-ऋषि-गणांस् तर्पयामि,
सर्व-ऋषि-पत्नीस् तर्पयामि,
सर्व-ऋषि-गण-पत्नीस् तर्पयामि"

इति,

"ओं सोमः पितृमान्
यमोऽङ्गिरस्वान्
अग्निः कव्यवाहन
इत्यादयो ये पितरः;
तान् पितृंस् तर्पयामि,
सर्वान् पितृंस् तर्पयामि,
सर्व-पितृ-गणान् तर्पयामि,
सर्व-पितृ-पत्नीस् तर्पयामि,
सर्व-पितृ-गण-पत्नीस् तर्पयामि"

इति च सन्तर्प्य +उपवीती +आचम्य,

"भगवान् एव
प्रातस्-स्नाख्यं कर्म
स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयम् एव कारितवान्"

इति सात्त्विक-त्यागं कुर्यात् ॥

०५ सन्ध्यानुष्ठानक्रमः①

अथ संध्यानुष्ठानक्रमः॥

ततः सुप्रक्षालित-पाणि-पादो द्विर् आचम्य प्राणान् आयम्य,
"श्रीभगवद्-आज्ञया भगवत्-प्रीत्यर्थं प्रातस्-सन्ध्याम् उपासिष्ये" इति सङ्कल्प्य,

"भगवान् एव
स्वशेष-भूतेन मया
स्वशेष-भूतं प्रातस्-सन्ध्योपासनाख्यं कर्म
स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति" ।

इत्यनुसन्धाय,

"आपोहिष्टेति मन्त्रस्य-
सिन्धुद्वीप ऋषिः,
देवी गायत्री छन्दः,
आपो देवता"

इत्य् अनङ्गुष्ठाभिर् अङ्गुलीभिः
शिरो जिह्वा हृदयेषु न्यस्य
"प्रोक्षणे विनियोगः" इत्युक्त्वा
वामहस्तेन तोयं स्पृशन्
देव-तीर्थेन ऊर्ध्व-मुखेन शिरसि
प्रणवेन, समस्त-व्याहृतिभिः,
गायत्र्या (अधस्तनया) प्रणवपूर्वकैः (पादैः)

"आपो हिष्ठा मयोभुवः।
तान ऊर्जे दधातन ।
महे रणाय चक्षसे ।
यो वश्शिवतमो रसः।
तस्य भाजयते ह नः ।
उशतीरिव मातरः।
तस्मा अरङ्गमामवः।"

इत्य् एतैश्च प्रोक्ष्य

"ओं यस्य क्षयाय जिन्वय ।" इति पादद्वये,
"ओं आपो जनयथा च नः" इति शिरसि च प्रोक्ष्य,

समस्त-व्याहृतिभिर् आत्मानं परिषिञ्चेत् ।

ततः,

"सूर्यश्वेत्यनुवाकस्य आग्नि-ऋषिः,
देवीगायत्री छन्दः,
सूर्यो देवता",

इति मुखादौ न्यस्य
"अपां प्राशने विनियोगः" इत्युक्त्वा तोयम्,

"ओं सूर्यश्च मामन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः ।
पापेभ्यो रक्षन्ताम् ।
यद्रात्र्या पापमकार्षम् ।
मनसावाचा हस्ताभ्यां ।
पद्म्यामुदरेण शिश्ना ।
रात्रिस्तदवलुंपतु ।

यत्किञ्च दुरितं मयि ।
इदमहं माममृतयोनौ ।
सूर्य ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा।"

इत्यनुवाकेन चुलकेन प्राश्याचामेत् ।

ततः,

"दधिक्राट्णं इति मन्त्रस्य -
वामदेव ऋषिः
अनुषुष्ठन्दः
दधिक्रावा देवता"

इति पूर्ववत् न्यस्य
"प्रोक्षणे विनियोगः" इत्युक्त्वा,
प्रणवपूर्वकैः,

"दधिक्राट्णो अकारिषं
जिष्णोरश्वस्य वाजिनः।
सुरभि नो मुखाकरत्
प्रण आयूषि तारिषत् ।
आपो हिष्ठा...अरङ्गमामवः"

इत्येकादशभिश् शिरसि,
"यस्य क्षयाय जिन्वथ" इति पादद्वये,
"आपो जनयथा च नः" इति पुनश्चरसि च प्रोक्ष्य,
समस्तव्याहृतिभिरात्मानं परिषिञ्चेत् ॥

ततः प्राणानायम्य,

"श्रीभगवदाज्ञया भगवत्प्रीत्यर्थं प्रातस्संध्यायाम् अर्धप्रदानं करिष्ये"

इति सङ्कल्प्य

"अर्धप्रदानमन्त्रस्य
विश्वामित्र ऋषिः,
देवीगायत्री छन्दः,
सविता देवता"

इति न्यस्य "अर्धप्रदाने विनियोगः" इत्युक्त्वा,

राक्षसमुद्रा-रहितेनाज्जलिना तोयम् आदाय
भू-मध्य-पर्यन्तं समुद्रत्य
स-प्रणव-व्याहृतिक-गायत्रीम् उच्चार्य
पाणि-द्वयम् उद्भूत्य
सूर्य-मण्डलान्तर्वर्तिने भगवते ऋष्य दद्यात् ।
एवं त्रिः कुर्यात्।

अर्धदानात् पूर्वम् उदये,
प्राणानायम्य,

"श्रीभगवदाज्ञया भगवत्प्रीत्यर्थं
प्रातसन्ध्याकालातिक्रम-प्रायश्चित्तं
तुरीयार्थप्रदानं करिष्ये"

इति सङ्कल्प्य,

"तुरीयार्थप्रदानमन्त्रस्य
सान्दीपिनिर् ऋषिः,"

देवी गायत्री छन्दः,
सविता देवता"

इति न्यस्य,
"तुरीयार्घ्यप्रदाने विनियोगः" इत्युक्त्वा,
पूर्ववत् तोयम् आदाय,
उभयतस् सप्त-व्याहृति-सहितां गायत्रीम् उच्चार्य,
पूर्ववद् दत्त्वा,

शोधितं तीरं गत्वा,
समस्तव्याहृतिभिर् आत्मानं परिषिञ्च्य,
प्रदक्षिणं परिक्रम्य,
"असावादित्यो ब्रह्म" इति ध्यात्वा
स्व-गुरु--परम-गुरु-नामनी सङ्कीर्त्य,
आचम्य "ओं केशवं तर्पयामि" इत्यादिक्रमेण
केशवादीन् द्वादशान् सन्तर्प्य
आचामेत् ॥

०६ सन्ध्याजपविधि:①

अथ सन्ध्याजपविधि: ॥

ततो जपार्हस्थानं संप्रोक्ष्य,

आसनमन्त्रस्य पृथिव्या मेरुपृष्ठ ऋषिः, सुतलं छन्दः, श्रीकूर्मो देवता

इति न्यस्य 'आसने विनियोगः' इत्युक्त्वा,

पृथिव्ये त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता ।
त्वज्च धारय मां देवि पवित्रं कुरु चासनम् ॥

इति भूमि प्रार्थ तत्र स्थित्वा उत्तरीयं यज्ञोपवीताकारं धृत्वा

प्रणवस्य ऋषिर्ब्रह्मा, देवीगायत्री छन्दः, परमात्मा देवता । भूरादिव्याहृतिसप्तकस्य अत्रि-भृगु-कृत्स-वसिष्ठ-गौतम-काश्यपाङ्गिरस
ऋषयः, गायत्र्युष्णिगनुष्टब्बहृतीपड़कित्रिष्टुप्जगत्यः छन्दाँसि, अग्निवाय्वर्कवागीशवरुणेन्द्रविश्वदेवा देवताः । सावित्र्याः -
ऋषिर्विश्वामित्रः देवी गायत्री छन्दः, सविता देवता । गायत्रीशिरसः ब्रह्मा ऋषिः, अनुष्टुप्छन्दः, परमात्मा देवता

इति न्यस्य 'सर्वेषां प्राणायामे विनियोगः' इत्युक्त्वा, 'ओं भूः' इति पादयोः, 'ओं भूवः' इति जडघयोः, 'ओं सुवः' इति जान्वोः, 'ओं महः' इत्युदरे,
'ओं जनः' इति हृदये, 'ओं तपः' इति मुखे, 'ओं सत्यम्' इति मस्तके चानङ्गुष्ठाभिरङ्गुळीभिर्न्यस्य श्वेत-श्याम-पीत-पिशङ्ग-रोहित-नील-कनकवर्णा:
अभयाक्षस्त्रगप्पात्रवरहस्ताः सपवित्रचर्तुर्हस्ताः सक्चन्दनाद्यलङ्कृताः सर्वाभरणभूषिताः सोपवीताः सजटाश्व सप्त व्याहृतिदेवताः ध्यात्वा, 'ओं तत्
सवितुः ज्ञानाय हृदयाय नमः' इत्यङ्गुष्ठयुक्ततर्जन्या हृदये, "यों वरेण्यं ऐश्वर्याय शिरसे स्वाहा" इत्यनङ्गुष्ठाभिरङ्गुळीभिर्मस्तके, "ओं भर्गो देवस्य
शक्त्यै शिखायै वषट्" इति मुष्टिना अङ्गुष्ठनाळेन शिखामध्ये च न्यस्य, "ओं धीमहि बलाय कवचाय हुम्" इति कण्ठादिकठ्यन्तां तनुं पाणिभ्यां
स्पृष्ट्वा, "ओं धियो यो नः तेजसे नेत्राभ्यां वौषट्" इति तर्जनीमध्यमाभ्यां युगपन्नेत्रद्वये न्यस्य,

[[11]]

"ओं प्रचोदयात् वीर्यायास्त्राय फट्" इति सास्त्रछोटेन साङ्घुष्टतर्जन्यग्रेण पूर्वाद्या दिशः वह्न्याद्या विदिशश्व बद्ध्वा,

मुक्ताविद्वमहेमनीलधवळच्छायैर्मुखैस्त्रीक्षणैः
युक्तामिन्दुकलानिबद्धमकुटां तत्त्वार्थवर्णात्मिकाम् ।
गायत्रीं वरदाभयाङ्गुशकशः शुभ्रं कपालं गुणं
शङ्खचक्रमथारविन्दयुगङ्गं हस्तैर्वहन्तीं भजे ॥

इति सावित्रीदेवतां ध्यात्वा, "ओमापो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवसुवरोम्" इति शिरोमन्त्रेण स्वपार्श्वे शिरःप्रभृतिपादान्तं कराभ्यां स्पृष्ट्वा,

अर्कमण्डलमध्यस्थं सूर्यकोटिसमप्रभम् । ब्रह्मादिसेव्यपादाब्जं नौमि ब्रह्म रमासखम् ॥

इति शिरोमन्त्रदेवतां ध्यात्वा, त्रिः प्राणानायम्य,

श्रीभगवदज्ञया भगवत्रीत्यर्थम् अष्टोत्तरशतकृत्वः (अशक्तौ अष्टाविंशतिकृत्वः दशकृत्वो वा) गायत्रीजपं करिष्ये

इति सङ्कल्प्य,

आयातु इत्यनुवाकस्य - वामदेव ऋषिः, अनुष्टुप्छन्दः, गायत्री देवता

इति न्यस्य 'गायत्र्यावाहने विनियोगः' इत्युक्त्वा,

आयातु वरदा देव्यक्षरं ब्रह्मसम्मितम् ।
गायत्री छन्दसां मातेदं ब्रह्म जुषस्व नः ॥
ओजोऽसि सहोऽसि भाजोऽसि देवानां धाम नामासि विश्वमसि विश्वायुस्सर्वमसि सर्वायुरभिभूरों गायत्रीमावाहयामि

इति गायत्रीं सूर्यमण्डले आवाह्य,

प्रातर्ध्यायामि गायत्रीं रविमण्डलमध्यगाम् ।
ऋग्वेदमुच्चारयन्तीं रक्तवर्णं कुमारिकाम् ॥
अक्षमालाकरां ब्रह्म देवत्यां हंसवाहनाम् ॥

इति ध्यात्वा,

[[12]]

प्रणवस्य-ऋषिर्ब्रह्मा, देवी गायत्री छन्दः, परमात्मा देवता । भूरादिव्याहृतित्रयस्य अत्रिभृगुकुत्सा ऋषयः, गायत्र्युष्णिगनुष्टुभश्छन्दांसि, अग्निवाच्कर्का देवताः । सावित्र्या: ऋषिर्विश्वामित्रः, देवी गायत्री छन्दः, सविता देवता

इति न्यस्य 'प्रातस्सन्ध्याजपे विनियोगः' इत्युक्त्वा, अस्त्रमन्त्रेण करतलकरपृष्ठशुद्धिं संपाद्य गायत्र्या करव्यापकन्यासं कृत्वा करतलयोः प्रणवं न्यस्य 'ओं भूः' इति तर्जनीश्यामङ्गुष्ठयोः, 'ओं भुवः' इत्यगुष्ठाभ्यां तर्जन्योः, 'ओं सुवः' इति ताभ्यां मध्यमयोः, 'ओं तत्सवितुवरिष्यम्' इति ताभ्यामनामिकयोः, 'ओं भर्गो देवस्य धीमहि' इति कनिष्ठिकयोश्च न्यस्य 'ओं धियो यो नः प्रचोदयात्' इति करद्वयेऽपि तलपृष्ठपरामर्शं कृत्वा, गायत्र्या पाणिभ्यां शिरःप्रभृतिपादान्तं पार्श्वस्पर्शरूपं व्यापकन्यासं कृत्वा, 'ओं भूः ज्ञानाय हृदयाय नमः' इति अङ्गुष्ठयुक्ततर्जन्या हृदये, 'ओं भुवः ऐश्वर्याय शिरसे स्वाहा' इत्यनङ्गुष्ठाभिरङ्गुलीभिरस्तके 'ओं सुवः शक्त्यै शिखायै वषट्' इत्यङ्गुष्ठनालेन मुष्टिना शिखामध्ये च न्यस्य 'ओं तत्सवितुवरिष्यं बलाय कवचाय हुम्' इति कण्ठादिकठ्यन्तां तनुं पाणिभ्यां स्पृष्टा, 'ओं भर्गो देवस्य धीमहि तेजसे नेत्राभ्यां वौषट्' इति तर्जनीमध्यमाभ्यां युगपन्नेत्रयोन्यस्य, 'ओं धियो यो नः प्रचोदयात् वीर्यायास्त्राय फट्' इति सास्त्रच्छोटेन साङ्गुष्ठतर्जन्यग्रेण पूर्वाद्या दिशो वहन्याद्या विदिशश्च बद्ध्वा,

यो देवस्सविताऽस्माकं धियो धर्मादिगोचराः ।
प्रेरयेत् तस्य यद्भर्गस्तद्वरेण्यमुपास्महे ॥

इति गायत्र्यर्थं विचिन्त्य,

[[13]]

आदित्यमण्डले देवीभूषणायुधादिसहित भगवन्तं ध्यात्वा कनिष्ठिकामूलमारभ्य प्रादक्षिण्येन गणयन् यथासङ्करूपं जपं कृत्वा त्रिः सकृद्वा प्राणानायम्य, 'श्रीभगवदाज्ञाया भगवत्रीत्यर्थं प्रातस्सन्ध्योपस्थानं करिष्य' इति संकल्प्य 'उत्तम इत्यनुवाकस्य वामदेव ऋषिः, अनुष्टुप्छन्दः, गायत्री देवता' इति न्यस्य 'गायत्र्युद्वासने विनियोगः' इत्युक्त्वा अज्जलिं बद्ध्वा, उत्तरीयं कटौ धृत्वा,

उत्तमे शिखरे देवि भूम्यां पर्वतमूर्धनि ।
ब्राह्मणेभ्यो ह्यनुज्ञानं गच्छ देवि यथासुखम् ॥

इति गायत्रीमुद्वास्य

मित्रस्येति ऋकत्रयस्य - विश्वामित्र ऋषिः, मीरुट्गायत्रीत्रिष्टुभच्छन्दांसि, मित्रो देवता

इति न्यस्य 'प्रातस्सन्ध्योपस्थाने विनियोगः' इत्युक्त्वा अज्जलिं बधा,

ओं मित्रस्य चर्षणी धृतश्श्रवो देवस्य सानसिम् ।
सत्यं चित्रश्रवस्तमम्[[??]] ।
मित्रो जनान् यातयति प्रजानन् मित्रो दाधार पृथिवीमुतद्याम् ।
मित्रः कृष्णरनिमिषाभिचष्टे सत्याय हव्यं घृतवद्विधेम । प्रसमित्रमर्तो अस्तु प्रयस्वान् यस्त आदित्य[[त्य:??]] शिक्षति व्रतेन ।
मँहन्यते न जीयते त्वोतो नैनमँहो अश्वोत्यन्तितो न दुरात्

इत्यादित्यमण्डलान्तस्थं भगवन्तमुपस्थाय, सन्ध्यादिदेवताः, सप्रदक्षिणम् 'ओं सन्ध्यायै नमः, ओं गायत्र्यै नमः, ओं सावित्र्यै नमः, (ओं सावित्र्यै नमः, ओं गायत्र्यै नमः) ओं सरस्वत्यै नमः, ओं सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमो नमः' इति प्रह्लाङ्गं प्रणम्य 'कामोऽकार्षीन्मन्त्युरकार्षीत्' इत्युक्त्वा त्रयीतनुं प्रणम्य 'ओं प्राच्चै दिशे नमः, ओं दक्षिणस्यै(णायै) दिशे नमः, ओं प्रतीच्यै दिशे नमः ओम् उदीच्यै दिशे नमः, ओम् ऊर्ध्वाय नमः, ओम् अधराय नमः, ओम् अन्तरिक्षाय नमः, ओं भूम्यै नमः, ओं विष्णवे नमः' इति दिगादिनमस्कारं तत्तदाभिमुख्येन कृत्वा सवितृमण्डले भगवन्तं पूर्ववत् ध्यात्वा,

[[14]]

शङ्खचक्रगदापाणे द्वारकानिलयाच्युत ।
गोविन्दपुण्डरीकाक्ष रक्ष मां शरणागतम् ॥

इत्यनुसन्धाय,

ओं नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्मणहिताय च ।
जगद्विताय कृष्णाय गोविन्दाय नमो नमः ॥

इति भगवन्तमभिवादयेत् ।

०७ अष्टाक्षरजपविधि:①

अथ अष्टाक्षरजपविधि: ॥

ततः आसीनः उत्तरीयं सूत्राकारं धृत्वा पञ्चविंशतिकृत्वो द्वादशकृत्वो वा मनसाऽषतितेन [[ऽवर्तितेन??]] मूलमन्त्रेण त्रिः सकृद्वा प्राणानायम्य 'श्रीभगवदाज्ञाया भगवत्प्रीत्यर्थं प्रातस्सन्ध्यायामष्टाक्षरजपं करिष्ये' इति सङ्कल्प्य 'भगवानेवाष्टाक्षरजपं स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति' इत्यनुसन्धाय, 'अष्टाक्षरमन्त्रस्य - नारायणं ऋषिः देवीगायत्री छन्दः, नारायणो देवता' इति मुखादौ ऋषिष्ठन्दोदेवता न्यस्य अज्जलिं बद्ध्वा 'अं बीजम्, आय शक्तिः, मं कीलकम्, ह्ली कवचम्, ऐम् अस्त्रं, शुक्लो वर्णः, उदात्तस्वरः, बुद्धिस्तत्त्वम्, वैकुण्ठ-क्षेत्रम्, जीवपरयोरस्वस्वामिभावस्मबन्धः, नारायणप्रीत्यर्थं जपे विनियोगः', इत्युक्त्वा, मूलमन्त्रेण कूर्परमारभाङ्गल्यग्रपर्यन्तं हस्तौ परस्परं त्रिः परामृश्य हस्तयोर्मन्त्रस्य व्यापकन्यासं कृत्वा,

ओम् ओम् अहुष्टाभ्यां नमः, अं नमः तर्जनीभ्यां नमः, अं नारायणाय मध्यमाभ्यां नमः, ओम् ओम् अनामिकाभ्यां नमः, अं नमः कनिष्ठिकाभ्यां नमः, अं नारायणाय करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः, ओम् अं ज्ञानाय हृदयाय नमः,

[[15]]

अं नमः ऐश्वर्याय शिरसे स्वाहा, अं नारायणाय शक्त्यै शिखायै वषट्, ओम् अं बलाय कवचाय हुम्, अं नमः तेजसे नेत्राभ्यां वौषट्, अं नारायणाय वीर्यायस्त्राय फट्

इति गायत्रीप्रकरणोक्तरीत्या करन्यासाङ्गन्यासौ कृत्वा,

अस्मद्देशिकमस्मदीयपरमाचार्यानशेषान्त्रयी-
चूडादेशिकतदुर्लुन् यतिवरं पूर्णं मुनिं यामुनम् ।
रामं पद्मविलोचनं मुनिवरं नाथं शठदेषिणं
सेनेशं श्रियमिन्दिरासहचरं नारायणं संश्रये ॥

इत्यनुसन्धाय, स्वस्य मन्त्रोपदेष्टारं तदुरुश्व तत्तच्छलोकेनानुसन्धाय,

अष्टाक्षरं तस्य ऋषिं तच्छन्दस्तस्य दैवतम् ।
तच्छक्तिबीजप्रणवान् तस्य शिरसा प्रणमाम्यहम् ॥

इति मन्त्रादीन् प्रणम्य,

सव्यं पादं प्रसार्य श्रितदुरितहरं दक्षिणं कुञ्चयित्वा
जानुन्याधाय सव्येतरमितरभुजं नागभोगे निधाय ।
पश्चाद्वाहुद्वयेन प्रतिभट्शमने धारयन् शङ्खचक्रे
देवीभूपादिजुष्टो जनयतु जगतां (मम तत) शर्म वैकुण्ठनाथः ॥

इति वैकुण्ठनाथं ध्यात्वा,

ज्ञानानन्दस्वरूपोऽहं विष्णोशेषो न कस्यचित् ।
प्रपत्तिः क्रियते नारायणकैङ्कर्यमस्तु मे ॥

इत्यष्टाक्षरार्थं चिन्तयन् यथाशक्ति जपेत् । जपमध्ये सम्भाषणे श्रीकृष्णं ध्यात्वा कीर्तयेत् । तत आचम्य,

भगवानेव प्रातस्सन्ध्योपासनाख्यमष्टाक्षरजपाख्यञ्च कर्म कारितवान्

इत्यनुसन्दध्यात् ॥

०८ आधारशक्तिपूर्णक्रमः①

अथ आधारशक्तिपूर्णक्रमः ।

उत्तरीयं कटौ बद्ध्वा द्विराचम्य प्राणान् आयम्य, "श्रीभगवदाज्ञया भगवत्रीत्यर्थम् आधारशक्त्यादितर्पणं करिष्ये" इति सङ्कल्प्य,

भगवानेवाऽधारशक्त्यादितर्पणं स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति

इत्यनुसन्धाय, गुर्वाह्निकोक्तप्रकारेणैव कुर्यात् । कदाचित् तथाकरणाशक्तौ तु -

ओम् आधारशक्त्यै नमः, ओं प्रकृत्यै नमः, ओम् अखिलजगदाधाराय कूर्मरूपिणे नारायणाय नमः, ओम् अनन्ताय नागराजाय नमः, ओं भूं भूम्यै नमः, ओं श्रीवैकुण्ठेभ्यो दिव्यलोकजननपदनगरविमानेभ्यो नमः, ओम् आनन्दमयाय दिव्यमण्टपरत्नाय नमः, ओम् आस्तरणरूपाय अनन्ताय नागराजाय नमः, ओं धर्मादिभ्यः पीठपादेभ्यो नमः, ओम् अधर्मादिभ्यः पीठगात्रेभ्यो नमः, ओम् एष्विः परिच्छिन्नतनवे पीठभूते नागराजाय नमः, ओम् अष्टदलपद्माय नमः, ओं विमलादिभ्यश्वामरहस्ताभ्यो नमः, ओं जगत्प्रकृतये दिव्ययोगपीठाय नमः, ओं दिव्ययोगपर्यङ्काय नमः, ओं सहस्रफणामणिमण्डिताय अनन्ताय नागराजाय नमः, ओं पादपीठात्मने अनन्ताय नागराजाय नमः, ओं सर्वपरिवाराणामनन्तगरुडविष्वक्सेनानाज्य पद्मासनेभ्यो नमः, ओम् अस्मद्दुरुभ्यो नमः, ओं नमो नारायणाय, ओं लक्ष्म्यादिभगवदिव्यमाहिषीभ्यो नमः, ओं किरीटादिभ्यो दिव्यभूषणेभ्यो नमः, ओं सुदर्शनादिभ्यो दिव्यायुधेभ्यो नमः, ओं सर्वाभ्यः पादारविन्दसंवाहिनीभ्यो नमः, ओम् अनन्ताय नागराजाय नमः, ओं भगवत्परिजनेभ्यो नमः, ओं भगवत्पादुकाभ्यां नमः, ओं भगवत्परिच्छदेभ्यो नमः;

[[17]]

ओं वैनतेयाय नमः, ओं भगवते विष्वक्सेनाय नमः, ओं गजाननादिभ्यो विष्वक्सेनपरिजनेभ्यो नमः, ओं चण्डादिभ्यो द्वारपालेभ्यो नमः, ओं कुमुदादिभ्यो गणाधिपतिभ्यः सवाहनपरिवारप्रहरणेभ्यो नमः, ओं सर्वेभ्यो भगवत्पारिषदेभ्यो नमः:

इत्यज्जलिना सन्तर्प्य आचम्य, "भगवानेवाऽधारशक्त्यादितर्पणाख्यं कर्म कारितवान् इत्यनुसन्दध्यात् ॥

०९ देवर्षिकाण्डर्षिपितृतर्पणक्रमः①

अथ देवर्षिकाण्डर्षिपितृतर्पणक्रमः ।

आचम्य प्राणानायम्य, "श्रीभगवदाज्ञया भगवत्प्रीत्यर्थे देवर्षिकाण्डर्षिपितृतर्पणं करिष्ये" इति सङ्कल्प्य,

भगवानेव देवर्षिकाण्डर्षिपितृतर्पणाख्यं कर्म स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति

इत्यनुसन्धाय, पूर्ववत् देवर्षितर्पण(पु.४) कृत्वा,

ओं प्रजापतिं काण्डऋषिं तर्पयामि, ओं सोमं काण्डऋषिं तर्पयामि, ओं अग्निं काण्डऋषिं तर्पयामि, ओं विश्वान् देवान् काण्डऋषींस्तर्पयामि, ओं सांहितीर्देवता उपनिषदस्तर्पयामि, ओं याज्ञिकीर्देवता उपनिषदस्तर्पयामि, ओं वारुणीर्देवता उपनिषदस्तर्पयामि, ओं ब्रह्माण्ँस्वयम्भुवं तर्पयामि, ओं सदसस्पतिं तर्पयामि ॥

इत्युद्घृख एव तर्पयित्वा, पूर्ववत् पितृतर्पणं कुर्यात् ॥ उपवीती आचम्य, भगवानेव देवर्षिकाण्डर्षिपितृतर्पणाख्यं कर्म कारितवान् इत्यनुसन्धाय, निवीती स्नानवस्त्रं चतुर्गुणीकृत्य शोधिते तीरे,

ये के चास्मत्कुले जाता अपुत्रा गोत्रजा मृताः ।

ते गृह्णन्तु मया दत्तं वस्त्रनिष्पीडनोदकम् ॥

इति मन्त्रेणापसव्यं निष्पीड्य वामप्रकोष्ठे विन्यस्य उपवीती आचम्य, 'हे गङ्गे ममात्मनि समागच्छ' इति गङ्गामुदकाज्जलिना संहरेत् ॥

[[18]]

१० ब्रह्मयज्ञक्रमः①

अथ ब्रह्मयज्ञक्रमः ॥

ततो द्विराचम्य प्राणानायम्य, "श्रीभगवदाज्ञया भगवत्रीत्यर्थे ब्रह्मयज्ञेन यक्ष्ये" इति सङ्कल्प्य, "भगवानेव ब्रह्मयज्ञाख्यं कर्म स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति" इत्यनुसन्धाय "विद्युदसि विद्य मे पाप्मानमृतात् सत्यमुपैमि" इति दक्षिणहस्तेन तोयेन वामकरतलं संमृज्य तूष्णीं त्रिरपः प्राश्य द्विः परिमृज्य सकृदुपस्पृश्य शिरस्सवभिरङ्गुलीभिः, चक्षुषी अनामिकया, नासिके तर्जन्या, श्रोत्रे कनिष्ठिकया, हृदयं तलेन वोपस्पृश्य परिशुद्धप्रदेशे आसीनः उत्तरीयमुपवीतसमानाकारं धृत्वा त्रिस्कृद्वा प्राणान् आयम्य, वामगुल्फोपरि दक्षिणोरुं वामोरुपरि दक्षिणगुल्फञ्च कृत्वा दक्षिणजानुनि पाणी दक्षिणोत्तरौ कृत्वा,

ओं भूः तत्सवितुवरिण्यं, ओं भुवः भर्गो देवस्य धीमहि, ओं सुवः धियो यो नः प्रचोदयात्, ओं भूः तत्सवितुवरिण्यं भर्गो देवस्य धीमहि,
ओं भुवः धियो यो नः प्रचोदयात्, ओं सुवः तत्सवितुवरिण्यं भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात्, ओं भूर्भुवस्सुवः
तत्सवितुवरिण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

इत्युक्त्वा, वेदानामादिभागान् उक्त्वा पुरुषसूक्तम्, तत्राशक्तौ दशकृत्वो गायत्रीं जपित्वा उत्थाय, 'ओं भूर्भुवस्सुवस्सत्यं तपश्शद्वायां जुहोमि'
इत्युक्त्वा,

ओं नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः ।
नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि ॥

इति त्रिरुक्त्वा, 'वृष्टिरसि वृश्च मे पाप्मानमृतात् सत्यमुपागाम्' इति पूर्ववत् संमृज्याचम्य, "भगवानेव ब्रह्मयज्ञाख्यं कर्म कारितवान्" इति सात्विकत्यागं कुर्यात् ॥

[[19]]

११ अभिगमनम्①

अथ अभिगमनम् ॥

ततो गृहमागत्य पादौ हस्तौ च प्रक्षाल्याऽऽचम्य, यथा सूत्रमौपासनं कृत्वा स्वार्चागृहं गत्वा गुरुपरम्परानुसन्धानपूर्वकं प्रणम्य, कूर्मादीन् दिव्यलोकमिति श्लोकमनुसन्धाय चण्डप्रचण्डद्वारपालकानुजां लब्ध्वा,

कौसल्या सुप्रजा राम पूर्वसन्ध्या प्रवर्तते ।
उत्तिष्ठ नरशार्दूल कर्तव्यं देवमाहिकम् ॥
वीर सौम्य विबुध्यस्व कौसल्यानन्दवर्धन ।
जगद्धि सर्वं स्वपिति त्वयि सुप्ते नराधिप ॥
यामिन्यपैति यदुनाथ विमुच्य निद्रा- मुन्मेषमृच्छति तवोन्मिषितेन विश्वम् ।
जातस्त्वयं खलु जगद्धितमेव कर्तु
धर्मप्रवर्तनधिया धरणीतलेऽस्मिन् ॥
सुखाय सुप्रातमिदं तवास्तु जगत्पते जागृहि नन्दसूनो ।
अप्मोजमन्तश्शयमञ्जुतारलोलम्बमन्मीलतु लोचनं ते ॥

इति भगवन्तं प्रबोध्य मनसा पुष्पादिभिरभ्यर्थ्य प्रणम्य द्वयमुच्चार्य,

सायन्तनाभियानान्तकैङ्कर्यस्य विरोधिनम् ।
पापराशिं दयासिन्धो विनतस्यास्य नाशय ॥

इति प्रार्थ्य पुनः प्रणम्य, "भगवानेवाभिगमनाख्यं कर्म कारितवान्" इति सात्त्विकत्यागं कृत्वा, 'अभिगमनेनानेन भगवान् प्रीयतां वासुदेवः' इत्यनुसन्दधीत ॥

१२ उपादानम्①

अथोपादानम् ॥ (२) अथ "कृतज्च करिष्यामि, उपादानेन भगवन्तं वासुदेवमर्चयिष्यामि" इति सङ्कल्प्य, 'भगवानेव उपादानाख्यं कर्म स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति' इत्यनुसन्धाय,

[[20]]

तुलस्यमृतजन्मासि सदा त्वं केशवप्रिये ।
केशवार्थं लुनामि त्वां वरदा भव शोभने ॥
मोक्षैकहेतो धरणिप्रसूते विष्णोस्समस्तस्य गुरोः प्रिये ते ।
आराधनार्थं पुरुषोत्तमस्य लुनामि पत्रं तुलसि क्षमस्व ॥
प्रसीद मम देवेशि प्रसीद हरिवल्लभे ।
क्षीरोदमथनोद्भूते तुलसि त्वं प्रसीद मे ॥

इति मन्त्रैः तुलसीं गृह्णीयात् । भानुभौमशुक्रवासरेषु, द्वादश्यमावास्या पौर्णमासीषु, सर्वविधश्राद्धदिनेषु च तुलसीं न गृह्णीयात् । तद्ब्रह्मदिनेषु पादानकाल एव गृह्णीयात् । अस्त्रमन्त्रेण समित्युष्पादिकं गृह्णीयात् । प्रथमं 'हुँ' इति स्पृष्टवा,

विरिज्जन सहोत्पन्न परमेष्ठिनिसर्गज ।
नुद सर्वाणि पापानि दर्भं स्वस्तिकरो मम ॥

इति मन्त्रेण दर्भान् गृह्णीयात् । अवकाशे सति मन्त्रजपादिकं कुर्यात् । ततः, 'भगवानेव उपादानाख्यं कर्म कारितवान्' इत्यनुसन्धाय, 'उपादानेन भगवान् प्रीयतां वासुदेवः' इत्युपादानं समर्पयेत् ॥

२३ इज्या①

अथेज्या ॥ (३)

कृतज्ज्य करिष्यामि इज्यया भगवत्कर्मणा भगवन्तं वासुदेवमर्चयिष्यामि

इति इज्यां संकल्प्य, "भगवानेव इज्याख्यं कर्म स्वस्मै स्वप्रीतये खयमेव कारयति" इति सात्त्विकत्यागं कृत्वा, मूलमन्त्रप्राणायामजपरूपं मान्त्रस्नानं भगवद्विग्रहचिन्तनसहितत्पादाङ्गुष्ठजदिव्योदकसिक्तस्वाङ्गकत्वचिन्तनरूपं मानसस्नानज्ज्यं कृत्वा,

[[21]]

सुप्रक्षाळितपाणिपादो द्विराचम्य, "श्रीभगवदाज्ञया भगवत्प्रीत्यर्थं माध्याह्निकसन्ध्यामुपासिष्ये" इति सङ्कल्प्य, सात्त्विकत्यागं कृत्वा न्यासपूर्वकमापो हिष्टेत्यादिभिः पूर्ववत् प्रोक्ष्य, 'आपः पुनन्तु इत्यनुवाकस्य - आप ऋषिः, अनुष्टुप्छन्दः, ब्रह्मणस्पतिर्देवता' इति न्यस्य, 'अपां प्राशने विनियोगः' इत्युक्त्वा,

ओम् आपः पुनन्तु पृथिवीं पृथिवीं पूता पुनातु माम् ।
पुनन्तु ब्रह्मणस्पतिर्ब्रह्म पूता पुनातु माम् ।
यदुच्छिष्टमभोज्यं यद्वा दुश्शरितं मम । सर्वे पुनन्तु मामापोऽसताज्ज्य प्रतिग्रहँ स्वाहा ॥

इत्यनुवाकेन चुल्केन अपः प्राश्याचम्य, न्यासपूर्वकं 'दधिक्रावण्ण'[[??]] इत्यादिभिः पूर्ववत् प्रोक्ष्य, प्राणान् आयम्य 'माध्याह्निकसन्ध्यायामर्घ्यप्रदानं करिष्ये' इति संकल्प्य न्यासपूर्वकम् एकमर्घ्यं दत्त्वा एषममुहूर्तातिक्रमे प्राणान् आयम्य, "माध्याह्निकसन्ध्याकालातिक्रमप्रायश्चित्तं द्वितीयायर्घ्यप्रदानं करिष्ये" इति सङ्कल्प्य, प्रायश्चित्तार्घ्यमन्त्रेण दत्त्वा शेषं पूर्ववत् कुर्यात् । सङ्कल्पावसरेषु माध्याह्निकसन्ध्येति वदेत् । प्रातर्ध्यायामीत्यस्य स्थाने,

मध्यन्दिने तु सावित्रीं रविमण्डलमध्यगाम् ।
यजुर्वेदं व्याहरन्तीं श्वेतां शूलकरां शिवाम् ॥ युवर्तीं रुद्रदेवत्यां ध्यायामि वृषवाहनाम् ।

इति ध्यायेत् । जपानन्तरं गायत्रीमुद्रास्य उपस्थानावसरे

आसत्येनेति ऋक्षट्कस्य-हिरण्यस्तूप ऋषिः, आद्ययोः त्रिष्टुप्चतसृणां गायत्रीजगत्युष्णिवित्रिष्टुभश्छन्दांसि, सविता देवता

इति न्यस्य, "माध्याह्निकसन्ध्योपस्थाने विनियोगः" इत्युक्त्वा अज्जलिं बद्ध्वा,

[[22]]

आसत्येन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यज्ज्य ।
हिरण्ययेन सविता रथेनादेवो याति भुवना विपश्यन् ।
उद्दयं तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् ।
देवं देवता सूर्यमग्नम् ज्योतिरुत्तमम् ।
उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः ।
दृशो विश्वाय सूर्यम् ।
चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्यानेः आप्राद्यावापृथिवी अन्तरिक्षसूर्य आत्मा जगतस्तस्युषश्च ।
तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत् ॥

इत्युक्त्वा, व्योममुद्राद्वारा दक्षिणेन नेत्रेण सूर्यमवलोकयन्,

पश्येम शरदशशतम्, जीवेम शरदशशतम्, नन्दाम शरदशशतम्, मोदाम शरदशशतम्, भवाम शरदशशतशृणवाम शरदशशतम्, प्रब्रवाम शरदशशतम्, अजीतास्याम शरदशशतम्, ज्योक्त्य सूर्यं दृशे

इत्युक्त्वा अज्जलिं बद्ध्वा,

य उदगान्महतोऽर्णवाद्विभ्राजमानस्सरिरस्य मध्यात्समा वृषभो लोहिताक्षस्सूर्यो विपश्चिन्मनसा पुनातु ॥

इत्युच्चार्यं शेषं पूर्ववत् कृत्वा यथाशक्त्यष्टाक्षरं जपित्वा, "भगवानेव माध्याह्निकसन्ध्योपासनमष्टाक्षरजपञ्च कारितवान्" इति सात्त्विकत्यागं कुर्यात्

॥

१४ इज्याराधनम्①

अथ इज्याराधनम् ॥

अथ सुप्रक्षालितपाणिपादो द्विराचम्य, यागगृहसमीपं गत्वा चण्डादीन् ध्यात्वा प्रणम्य स्वप्रवेशानुज्ञां भावयित्वा दक्षिणपादविन्यासपूर्वकं यागगृहं प्रविश्य अष्टाङ्गप्रणामान् कृत्वा, उत्तरीयं ब्रह्मसूत्रसमानाकारं धृत्वा, दक्षिणहस्तेन मूलमन्त्रेण घण्टानादं कृत्वा त्रिः करध्वनिं कृत्वा सालग्रामशिलापेटिकामुद्भाट्य अज्जलिं कृत्वा भगवतः पुरस्तात् दक्षिणतो दर्भखण्डौ निक्षिष्य "आसनमन्त्रस्य...देवता" इति न्यस्य

[[23]]

'आसने विनियोगः' इत्युक्त्वा, 'पृथ्वि...आसनम्' इति भूमिं प्रार्थ्य तत्रासीनः,

अस्मद्देशिकमस्मदीयपरमाचार्यान् अशेषान् त्रयी-
चूडादेशिकतद्गुरुन् यतिवर्णं पूर्णं मुनिं यामुनम् ।
रामं पद्मविलोचनं मुनिवरं नाथं शठद्वेषिणं
सेनेशं श्रियमिन्द्रिरासहरं नारायणं संश्रये ॥

इत्यनुसन्धाय द्वयमुच्चार्य,

अखिलहेयप्रत्यनीककल्याणैकतान ! स्वेतरसप्तवस्तुविलक्षणानन्तज्ञानान्तैकस्वरूप ! लावण्ययौवनाद्यनन्तगुणगणनिधिदिव्यरूप !
अनन्तकल्याणगुणगणोपेत ! अनन्तदिव्यभूषणभूषित ! अनन्तदिव्यायुधोपेत ! उभयविभूतिनाथ ! श्रीमन्नारायण ! अनन्यशरणः
त्वत्पादारविन्द्युग्लं शरणमहं प्रपद्ये

इत्यनुसन्धाय सर्वदिव्यभूषणायुधपरिमण्डितं कमलालंकृतवक्षस्थलं भगवद्विग्रहमापादचूडं यथाशक्ति ध्यायेत् । ततस्तज्जनितातिमानप्रीतिप्रेरितः अष्टाविंशतिकृत्वो मनसा आवर्तिनेन मूलमन्त्रेण प्राणानायम्याज्जलिं बद्ध्वा,

ओं कृतज्ज्व करिष्यामि भगवन् नित्येन भगवत्प्रीत्यर्थेन महाविभूतिचातुरात्म्यभगवद्वासुदेवपादारविन्दाचनेन इज्याराधनेन भगवत्कर्मणा भगवन्तं वासुदेवमर्चयिष्यामि

इति सङ्कल्प्य,

ओं भगवतो बलेन भगवतो वीर्येण भगवतस्तेजसा भगवतः कर्मणा भगवतः कर्म करिष्यामि भगवतो वासुदेवस्य

इति बलमन्त्रमनुसन्धाय,

भगवानेव स्वकीयैन मया स्वकीयैरुपकरणैरौपचारिकादिकान् भोगान् स्वप्रीतये प्रतिपादयति

इत्यनुसन्दधीत ॥

"ओं लां नमः पराय सर्वात्मने नमः" इति पादयोः, "ओं वां नमः पराय निवृत्यात्मने नमः" इति गुह्ये, "ओं रां नमः पराय विश्वात्मने नमः" इति हृदये, "ओं यां नमः पराय पुरुषात्मने नमः" इति नासाग्रे,

[[24]]

"ओं षौम् नमः पराय परमेष्ठ्यात्मने नमः" इति मूर्ध्नि च न्यस्य, द्वादशकृत्वष्टड्वारं वाऽभ्यस्तेन मूलमन्त्रेण सकृत्प्राणानायम्य मूलमन्त्रमुच्चरन् नाभिं स्पृष्ट्वा, मन्त्रोद्भूतवायुना तत्त्वक्रमेण शरीरं शोषितं ध्यात्वा, पुनरपि तथैव प्राणानायम्य मन्त्रमुच्चरन् हृदयं स्पृष्ट्वा मन्त्रोद्भूतचक्राग्निज्वालया शरीरं दाधं ध्यात्वा स्वात्मानं भगवद्विक्षिणपादाङ्गुष्ठे प्रविष्टं मूलेन ध्यात्वा, पूर्ववत् प्राणानायम्य भगवत्कैङ्कर्ययोग्यं ध्यात्वा, तस्माद्विनिर्गत्य तद्वामपादाङ्गुष्ठस्याधस्तात् स्थितं मूलेन ध्यात्वा तन्निस्सृतामृतरसेनाभिषिक्तं ध्यात्वा, भगवत्प्रसादेन दिव्यशरीरलाभमनुसन्धाय, तस्मिन् शरीरे 'ओं षौम् नमः पराय परमेष्ठ्यात्मने नमः' इति मूर्ध्नि, 'ओं यां नमः पराय पुरुषात्मने नमः' इति नासाग्रे, 'ओं रां नमः पराय विश्वात्मने नमः' इति हृदये, 'ओं वां नमः पराय निवृत्यात्मने नमः' इति गुह्ये, "ओं लां नमः पराय सर्वात्मने नमः" इति पादयोश्च न्यस्य, पूर्ववत् प्राणानायम्य भगवद्वामपादाङ्गुष्ठविनिस्सृतामृतधारया शरीरमभिषिक्तं कृतलाज्जनं धृतोर्ध्वपुण्ड्रज्य ध्यायेत् ॥ अथ 'अष्टाक्षरमन्त्रस्य नारायण ऋषिः' इत्यादिपूर्वोक्तरीत्या ऋष्यादिन्यासं कृत्वा 'आराधने विनियोगः' इत्युक्त्वा पूर्ववत् पदन्यासं कृत्वा, हृदयकमले अत्यद्भूतदिव्यमङ्गलविग्रहविशिष्टं भगवन्तं ध्यात्वा, अर्ध्य-पाद्य-आचमनीय-गन्ध-पुष्प-धूप-दीप-नैवेद्यादिभिर्मानसैर्भागैः यथाशक्त्यभ्यर्च्य, उत्थायाज्जलिं बद्ध्वा,

भगवन् पुण्डरीकाक्ष हृद्यागं तु मया कृतम् ।
आत्मसात्कुरु देवेश बाह्यस्त्वां सम्यगर्चये ॥

[[25]]

विभो सकललोकेश प्रणतार्तिहराच्युत । त्वां भक्त्या पूजयाम्यद्य भोगैरर्घ्यादिभिः क्रमात् ॥

इति विज्ञाप्य यागवेदिकायां स्वस्य वामभागे तोयपूर्णं पात्रं निधाय तस्मिन् एलाचूर्ण-कुङ्कुमकुसुम-कर्पूरादिपरिमलद्रव्यं तुलसीदलं पुष्पञ्च निष्ठिष्य, मूलमन्त्रेण वामकरानुसृतेन दक्षिणकरेण सप्तकृत्वोऽभिमन्त्र्य, मूलमन्त्रेण तथैव 'शोषणामि' इति शोषणादिकं कृत्वा 'दिव्यामृतमयं तोयमुत्पादयामि' इति मूलमन्त्रेणोत्पाद्याख्यमन्त्रेण संरक्ष्य सुरभिमुद्रां प्रदर्श्य, पात्रं तत्रैव स्थापयेत् । अन्यानि भगवदाराधनार्थानि गन्धपुष्पादिद्रव्याणि तत्रैव स्ववामभागे निधाय, मूलमन्त्रेण पूर्ववत् शोषणादिकं कृत्वा, अस्त्रमन्त्रेण संरक्ष्य सुरभिमुद्रां प्रदर्श्य तत्रैव स्थापयेत् ॥ ततः पुरतो निहिते पानपीठे आग्नेयादिषु विदिक्षु क्रमेणार्घ्य-पाद्य-आचमनीय-स्नानीयपात्राणि मध्ये सर्वार्थतोयपात्रञ्च निधाय, मूलमन्त्रेण तोयान्तरेण तानि प्रक्षाल्य शोषणादिकं कृत्वा वामभागस्थापितेन अभिमन्त्रितेन तोयेन तानि मूलमन्त्रेण पूरयित्वा, तेषु तुलसीदलानि निष्ठिष्य, वामपाण्यनुसृतेन दक्षिणपाणिना अर्घ्यादिपात्राणि स्पृशन् मूलमन्त्रोच्चारणपूर्वकं

ओं नमो भगवते अर्घ्यं परिकल्पयामि, ओं नमो भगवते पाद्यं परिकल्पयामि

इत्यादिरीत्या अर्घ्यादीनि परिकल्पयेत् ।

[[26]]

ततः अर्घ्यपात्रात् तोयमुद्भूरिण्या आदाय, यागवेदिकां सर्वाणि यागद्रव्याणि आत्मानञ्च पृथक्पृथक्सम्प्रोक्ष्य, सालग्रामशिलायाम् अनन्तदिव्यभूषणायुधोपेतां दिव्यरत्नमयासनगताम् इन्दिरालङ्कृतवक्षस्थलां स्वाभिमतां काञ्जित् भगवन्मूर्तिं पञ्चोपनिषन्मन्त्रैः ध्यात्वा 'भगवन्! समाराधनाभिमुखो भव' इति प्रार्थ्य मूलमन्त्रेण दण्डाङ्गप्रणामान् कृत्वा,

ब्रह्माद्याः सकला देवा यं न स्मर्तुमपीश्वराः ।
स एष भगवानद्य मम प्रत्यक्षताङ्गतः ॥

इति हष्टो भूत्वा,

स्वागतं भगवन्नद्य मां तारयितुमागतः ।
धन्योऽस्म्यनुगृहीतोऽस्मि कृतार्थोऽस्मि कृपानिधे ॥

इति स्वागतं निवेद्य,

सान्निध्यं कुरु देवेश सर्वदा सर्वकामद ।
द्रव्यमन्त्रक्रियाभक्तिश्रद्धाहानिं सह प्रभो ॥

इति सान्निध्यम् अपराधसहनञ्च प्रार्थ्य, पूर्वोक्तरूपं शुभाश्रयं पुनरपि ध्यात्वा प्रणम्य मूलमन्त्रमुच्चरन्, 'भगवन् अयमात्मा तवैव' इत्यनुसन्दधीत । ततः,

इज्याकालस्तृतीयोऽयमह्नोंशस्समुपागतः ।
सम्भृताश्वैव सम्भाराः कल्पितान्यासनानि च ॥
अवलोकनदानेन तत्सर्वं सफलं कुरु ।
मदनुग्रहाय कृपया त्वमत्रागन्तुमहसि ॥

१५ मन्त्रासनम्①

(मन्त्रासनम्) इति विज्ञाप्य मनसा मूलमन्त्रेण मन्त्रासनं समर्प्य तत्रोपविष्टं भगवन्तं ध्यात्वा उद्धरिण्या अर्घ्यमादाय 'भगवन् अर्घ्यमवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ्य, घण्टां वामेन नादयन् मूलमन्त्रेण भगवद्दक्षिणहस्ते मनसा किञ्चित् समर्प्य, शेषं पीठस्य प्राभागस्थापिते प्रतिग्रहपात्रे प्रक्षिपेत् ॥

१६ स्नानासनम्①

(स्नानासनम्)

सदा संवाहामानं ते नित्याद्यैश्वरणद्वयम् ।
ममापि करयोरद्य निधेहि करुणानिधे ॥

इति प्रार्थ, पाद्यमादाय, 'भगवन् पाद्यमवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ

[[27]]

प्रार्थ मूलमन्त्रेण मनसा पादयोः किञ्चित् समर्प्य शेषं तस्मिन्नेव पात्रे प्रक्षिपेत् । पाद्यं द्विर्द्यात् । ततः आचमनीयमादाय 'भगवन् आचमनीयमवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ दक्षिणहस्ते मनसा मूर्खेन किञ्चित् समर्प्य शेषं तस्मिन्नेव पात्रे प्रक्षिपेत् । आचमनीयं त्रिर्द्यात् । ततः 'गन्धपुष्पधूपदीपादीन् अवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ सर्वार्थतोयेन तान् मूलेन समर्प्य,

भगवन् एतदासनानुबन्धिनस्सर्वान् अपराधान् क्षमस्व, प्रीयतामनेन वासुदेवः

इत्यनुसन्दधीत । ततः 'आत्मात्मीयं सर्वं नित्यकिङ्करत्वाय स्वीकुरु' इति प्रार्थ, बाह्यमेव स्नानासनं 'भगवन् स्नानासनमवलोकय पतिगृहीष्व' इति प्रार्थ मूलेन समर्प्य, सालग्रामशिलां तत्र स्थापयित्वा पूर्ववत् पाद्यमाचमनीयज्ज्व दत्त्वा 'दन्तकाषगण्डूषाद्युपचारान् प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ, सर्वार्थतोयेन मूलेन समर्प्य, पूर्वधृतं वस्त्रभूषणादिकं मनसा शोषाशनाय दत्त्वा, तेनैव स्नानाहवस्त्रादिकं समर्प्य स्नानीयपात्रात् तोयमादाय वामहस्तेन घण्टां नादयन् पुरुषसूक्तेन मूलमन्त्रेण च तामभिषिज्ज्वेत् ॥ ततः शुष्कवस्त्रेण तां परिमृज्य पेटिकां प्रापयेत् । ततस्सर्वार्थतोयेन नीराजनं दत्त्वा पाद्यमाचमनीयज्ज्व समर्प्य 'भगवन् एतदासनानुबन्धिनस्सर्वान् अपराधान् क्षमस्व' इति प्रार्थ, 'अनेन प्रीयतां वासुदेवः' इत्यनुसन्दधीत ।

१७ अलङ्कारासनम्①

(अलंकारासनम्) अथ 'भगवन् अलङ्कारासनमवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ्य मनसा मूलमन्त्रेण समर्प्य, तत्रोपविष्टं भगवन्तं ध्यात्वा, अर्घ्यादिपात्रस्यं तोयमन्यत्र निस्स्राव्य वामभागस्थपात्रगततोयावशेषेण पात्राणि पूरयित्वा,

[[28]]

स्नानीयस्थाने पानीयसहितमध्यादिकं पूर्ववत् परिकल्प्य, सघणटानादं पूर्ववदर्थं दत्त्वा, द्विः पाद्यं त्रिराचमनीयज्ज्व प्रदाय, ०

भगवन् पीताम्बरमवलोकय प्रतिगृहीष्व, किरीटमकुटादीनि दिव्यभूषणान्यवलोकय, दिव्यज्ञोपवीतमवलोकय, ऊर्ध्वपुण्ड्रिलिङ्गं प्रतिगृहीष्व

इति प्रार्थ्यमानः प्रत्येकं पीताम्बरादीनि सर्वार्थतोयेन समर्प्य, पूर्वसंस्कृतान् गन्धान् पुष्पाणि च 'भगवन् इमान् गन्धान् अवलोकय प्रतिगृहीष्व' इत्यादिप्रार्थनापूर्वकं मूलमन्त्रेण समर्प्य, धूपमुत्पाद्य शोषणादिभिर्विशेषार्थजलेन प्रोक्ष्य, अस्त्रमन्त्रेण संरक्ष्य सुरभिमुद्रां प्रदर्शय, 'भगवन् धूपमवलोकय प्रतीगृहीष्व' इति प्रार्थ्यं सघणटानादं समर्प्य, दीपमारोप्य एवमेव संस्कृत्य सघणटानादं समर्प्य आचमनीयं दत्त्वा मूलमन्त्रेण प्रत्यक्षरं 'ओं ओं, ओं नम्' इत्येवं रीत्या पुष्पाणि तुलसीदलानि वा प्रदाय, शक्तौ सत्यामन्यैश्च भगवन्मन्त्रैः पुष्पाणि प्रदाय प्रणम्य यथाशक्ति स्तोत्राणि पठित्वा 'भगवन् अयमात्मा तवैव नित्यकिङ्करः' इति स्वात्मानं नित्यकिङ्करत्वेन निवेद्य यथाशक्ति मूलमन्त्रं जपित्वा 'भगवान् मात्रां प्रतिगृहीष्व' इति सर्वार्थतोयेन तां मूलेन समर्प्य

भोगापवर्गफलदान् भुड्क्ष्व भोगान् जगद्गुरो ।
सतामप्यसतामेषामस्तु ते परिपूर्णता ॥

इति प्रार्थ्य, वामेन घण्टां नादयन् अर्घ्यं दत्त्वा 'भगवन् एतदासनानुबन्धिनोऽपराधान् क्षमस्व' इति प्रार्थ्य, 'अनेन प्रीयतां वासुदेवः' इत्यनुसन्दधीत ॥

१८ भोज्यासनम्①

(भोज्यासनम्) ततः, 'भोज्यासनमवलोक्य प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ्य मनसा समर्प्य तत्रोपविष्टं भगवन्तं ध्यात्वा, पाद्यमाचमनीयज्च दत्त्वा सर्वार्थतोयेन मधुपर्कं प्रदायाचमनं दत्त्वा तेनैव गा सुवर्णं रत्नानि च प्रदाय सर्वानपि पक्वान् पदार्थान् भगवतः पुरतो निधाय शोषणादिभिर्विशोध्य अर्घ्यजलेन प्रोक्ष्य, अस्त्रमन्त्रेण रक्षां कृत्वा सुरभिमुद्रां प्रदर्श्य कृताञ्जलिस्तिष्ठन्,

मामनादृत्य दोषाणां निधिं भक्तिविवर्जितम् ।
कृत्वेदं कृपया सर्वे त्वदर्हे स्वीकुरु प्रभो ॥

इति प्रार्थ्य, सर्वार्थतोयेनार्हणाम्बु दक्षिणहस्ते दत्त्वा, 'भगवन् सूपान्नमवलोक्य प्रतिगृहीष्व' इत्यादिरीत्या पदार्थजातमखिलं वामेन घण्टां नादयन् मूलमन्त्रेण ग्रासमुद्रया निवेदयेत् । तदातदा पानीयपात्रात् पानीयमादाय पूर्वोक्तरीत्या दद्यात् । ततस्सर्वार्थतोयेन हस्तप्रक्षालनं ध्यात्वा पाद्यमाचमनीयज्च दत्त्वा ताम्बूलं प्रदाय प्रणम्य, 'भगवन् एतदासनानुबन्धिनोऽपराधान् क्षमस्व' इति प्रार्थ्य 'अनेन प्रीयतां वासुदेवः' इत्यनुसन्दधीत ।

१९ पुनर्मन्त्रासनम्①

(पुनर्मन्त्रासनम्) ततः पूर्वसमर्पितं मन्त्रासनं कूर्चेन शोधितं ध्यात्वा 'भगवन् पुनर्मन्त्रासनम् अवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ्य मनसा समर्प्य तत्रोपविष्टं भगवन्तं ध्यात्वा पाद्यमाचमनीयञ्च दत्त्वा 'भगवन् गन्धपुष्पधूपदीपादिकमवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ्य सर्वार्थतोयेन समर्प्य प्रणन्य 'भगवन् एतदासनानुबन्धिनस्सर्वान् अपराधान् क्षमस्व' इति प्रार्थ्य 'अनेन प्रीयतां वासुदेवः' इत्यनुसन्दधीत ।

[[30]]

२० पर्यङ्कासनम्①

(पर्यङ्कासन) ततः 'भगवन् पर्यङ्कासनमवलोकय प्रतिगृहीष्व' इति प्रार्थ्य मनसा समर्प्य तत्रोपविष्टं भगवन्तं ध्यात्वा पाचमाचमनीयज्ज्व दत्त्वा, पूर्वसमर्पितानि वस्त्रभूषणादीनि भगवद्विग्रहान्मनसाऽवमुच्य शेषाशनाय दत्त्वा, शयनोचितानि मृदूनि वस्त्रभूषणादीनि मनसा सर्वार्थतोयेन समर्प्यचमनीयं प्रदाय, गन्धपुष्पधूपदीपादिकं तोयेन समर्प्य बाह्यमेव कर्पूरनीराजनं समर्प्य यथाशक्ति भगवन्तं स्तुत्वा,

भगवानेव स्वकीयेन मया स्वकीयैरुपकरणैरौपचारिकादीन् भोगान् स्वप्रीतये प्रतिपादितवान्

इत्यनुसन्धाय, 'भगवन् विष्वक्सेनाराधनाय मामनुजानीहि' इति भगवन्तमनुज्ञाप्य यागावशिष्टेन वामभागस्थतोयेन विष्वक्सेनायार्थादिकं तन्मन्त्रेण समर्प्य तोयं वा अन्यद्वा किञ्चिन्निवेद्य 'भगवन् आचार्याराधनाय मामनुजानीहि' इत्यनुज्ञाप्य स्वाचार्यं नाममन्त्रेण तेनैव तोयेनाभ्यर्थ्य, भगवते सघण्टनादं अर्ध्य दत्त्वा कटिबद्धोत्तरीयः अष्टाङ्गप्रणामान् कृत्वा साज्जलिस्तिष्ठन्,

श्रीश त्वदर्चनामध्ये यज्जातं बुद्धिपूर्वकम् ।

अपराधशतं चाङ्गजातवैकल्यमच्युत ॥

तत्सर्वं देवदेवेश क्षमस्व करुणाकर ।

अनन्यगतिना भीतभीतेनाद्य मयार्थितः ॥

इति प्रार्थयेत् । तत आचामेत् । ततस्तर्पणरूपं वा वैश्वदेवं कुर्यात् । भगवदभिषेकतोयं स्वयं पीत्वा परिजनांश्च पाययेत् ॥

[31]

ततः सुप्रक्षालितपाणिपादो द्विराचम्य वस्त्रयज्ञोपवीती प्राङ्मुखादिनियमयुक्तशास्त्रोक्ते पात्रे परिविष्टमन्नं दृष्ट्वा प्राज्जलिः 'अस्माकं नित्यमस्त्वेतत्' इत्युक्त्वा व्याहृतिभिः प्रोक्ष्य, शोषणादिकं कृत्वा भगवन्मन्त्रैरभिमन्त्र्य अन्तर्यामिणे निवेद्य व्याहृतिभिः, 'सत्यं त्वर्तेन परिषिज्ज्ञामि' इति च परिषिद्ध्य पादेन भूमिं वामहस्ताङ्गुष्ठतर्जनीमध्यमाभिः वामभागं भुक्तिपात्रज्ज्वलं स्पृशन्, परदत्तेन पाद्यतोयेन 'ओम् अमृतोपस्तरणमसि' इत्यापेशनं कृत्वा साङ्गुष्ठमध्यमानामिकाभ्यां 'प्राणाय स्वाहा' इत्यादिभिः पञ्चभिस्सप्रणवैः पञ्चप्राणाहुतीः कृत्वा, मनसा प्राणायेदं न मम इत्याद्युद्देशत्यागमपि तदा तदा कृत्वा, वामहस्तं प्रक्षाल्य प्रतिकवलं गोविन्दं स्मरन् शास्त्रोक्तनियमव्यञ्जनसहितं भुक्त्वा परदद्वयः [??] द्यतोयम् 'ओम् अमृतापिधानमसि' इति मन्त्रेण पीत्वा शेषम्,

रौरवेऽपुण्यनिलये पद्माम्बुदनिवासिनाम् ।

अर्थिदामुदकं दत्तमक्षय्यमुपतिष्ठतु ॥

इति मन्त्रेण भुक्तिपात्रस्य वामभागे देवतीर्थन भूमौ निस्साव्य, उत्थाय षोडशगण्डूषान् कृत्वा नखशोधनपूर्वकं सम्यकदक्षिणहस्तं प्रक्षाल्य, मुखं संशोध्य पादौ भिन्नभिन्नस्थलेषु त्रिः प्रक्षाल्य, द्विराचम्य,

प्राणानाङ्गन्धिरसि रुद्रो मा विशान्तकस्तेनान्नेनाप्यायस्व

इति हृदयं स्पृष्ट्वा,

अङ्गुष्ठमात्रः पुरुषोऽङ्गुष्ठज्ज्व समाश्रितः ।

ईशस्सर्वस्य जगतः प्रभुः प्रीणाति विश्वभुक् ॥

इति दक्षिणपादाङ्गुष्ठे ऊर्ध्वदक्षिणहस्तेन जलं निस्साव्य दिवा सूर्यं रात्रौ दीपं दृष्ट्वा,

उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः शो विश्वाय सूर्यम्

इत्यादित्यमुपस्थाय,

[32]

विष्णुरत्ता तथैवान्नं परिणामश्च वै सदा । सत्येन तेन मे भुक्तं जीर्यत्वन्नमिदं ततः ॥

इत्युच्चार्य उदरं परिमूज्य "ओं" इति ब्रह्मणि स्वात्मानं योजितं ध्यात्वा भगवदुपभुक्तताम्बूलशोधितास्यः

भगवानेव स्वशेषभूनेन मया इज्याख्यं कर्म स्वप्रीतये कारितवान्

इत्यनुसन्धाय, "इज्यया भगवत्कर्मणा भगवान् प्रीयतां वासुदेवः" इतीज्यां समर्पयेत् ॥

२१ स्वाध्यायः①

अथ स्वाध्यायः ॥ (४)

कृतज्ज्च करिष्यामि...स्वाध्यायाख्येन भगवत्कर्मणा भगवन्तं वासुदेवमर्चयिष्यामि

इति सङ्कलन्य, "भगवानेव स्वाध्यायाख्यं कर्म स्वस्मै स्व प्रीतये स्वयमेव कारयति" इत्यनुसन्धाय, इतिहासपुराणाद्य वलोकनं मन्त्रजपादिकं वा यथाशक्ति यथारुचि कुर्यात् ॥ लोहितवर्णं भास्करे मध्याह्नवत् मान्त्रमानसे स्नाने कृत्वा, सायंसन्ध्यामुपासीत । तत्र सूर्यस्य इत्यादिस्थाने,

अग्निश्वेत्यनुवाकस्य - सूर्य ऋषिः, देवी गायत्री छन्दः, अग्निर्देवता, अपां प्राशने विनियोगः ॥

ओं अग्निश्वेत्यनुवाकस्य - सूर्य ऋषिः, देवी गायत्री छन्दः, अग्निर्देवता, अपां प्राशने विनियोगः ॥

इति पठनीयम् । अर्धदानात् पूर्वमस्तङ्गते सूर्ये प्रातरिव तुरीयार्थं देयम् । प्रातर्ध्यायामि इति स्थाने,

सायं सरस्वतीं श्यामां रविमण्डलमध्यगाम् ।
सामवेदं व्याहरन्तीं चक्रायुधधरां शुभाम् ।
ध्यायामि विष्णुदेवत्यां वृद्धां गरुडवाहनाम् ॥

इति पठनीयम् ।

[[33]]

तथा मित्रस्य इत्यादिस्थाने

इमं मे इति ऋत्वपञ्चकस्य देवरात ऋषिः, गायत्रीजगतीत्रिष्टुभश्छन्दाँसि, सविता देवता । इमं मे वरुण[??] श्रुधी हवमद्या च मृडय । त्वामवस्युराचके । तत्त्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः । अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशँसमान आयुः प्रमोषीः । यच्चिद्विते विशो यथा प्रदेव वरुण व्रतम् । मिनीमसि द्यवि द्यवि । यत्किञ्चेदं वरुणदैव्ये जनेभिद्रोहं मनुष्याश्वरामसि । अचित्ती यत्तव धर्मा युयोषिम मानस्तस्मादेनसो देव रीरिषः । कितवासी यद्विरिपुर्नदीवि यद्वाघा सत्यमुत यन्न विद्य । सर्वा ता विष्ण शिथिरेव देवाथाते स्याम वरुण प्रियासः:

इति पठनीयम् । अन्यत् सर्वं पूर्ववत् । प्रदोषरहितायां रात्रौ आशौचादिरहितो यथाशक्त्यष्टाक्षरमपि जपेत् । तत आचम्य,

भगवानेव सायंसन्ध्योपासनाख्यमष्टाक्षरजपाख्यज्ज्च कर्म स्वप्रीतये कारितवान्

इति सात्त्विकत्यागं कृत्वा सायमौपासनं विधाय स्वार्चागृहं गत्वा,

अस्मद्देशिकमस्मदीयपरमाचार्यनशेषान् त्रयी-
चूडादेशिकतद्वृन्द्यतिवरं.....नारायणं संश्रये ॥

इत्यनुसन्दधानः प्रणम्य द्रयमनुसन्धाय,

श्वः प्रातरभियानान्तकैङ्कर्यस्य विरोधिनम् ।
पापराशिं दयासिन्धो विनतस्याऽस्य नाशय ॥

इति प्रार्थ्य यथाशक्ति बाह्य[??]र्वाऽर्घ्यादिभिरभ्यर्थं, पक्वमन्नादिकं निवेद्य [??] सायवैश्वदेवं[??] कृत्वा, पूर्ववत् भुज्जीत । "भगवानेव स्वाध्यायाख्यं कर्म स्वप्रीतये कारितान्" इत्यनुसन्धाय "स्वाध्यायेन कर्मणा भगवान् प्रीयतां वासुदेवः" इति स्वाध्यायं भगवति समर्पयेत् ॥

[[34]]

२२ योगः①

अथ योगः । (५)

ततः सुप्रक्षालितपाणिपाद[[??]]माचम्य शुचौ देशे आसीनस्त्रिस्सकृद्वा प्राणानायम्य, "कृतञ्च...योगेन भगवत्कर्मणा... अर्चयिष्यामि" इति योगं सङ्कल्प्य, "भगवानेव योगाख्यं कर्म स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति" इत्यनुसन्धाय द्वयमुच्चार्य [[??]]गद्ब्यानसोपानम्, अशक्तौ

पादाभ्योजं स्पृशति भजते रङ्गनाथस्य जडघा-
मूरुद्भन्दे विलगति शनैरुर्ध्वमध्येति नाभिम् ।
वक्षस्यास्ते वलति भुजयोर्नामिकेयं मनीषा
वक्त्राभिख्यां पिबति वहते वासनां मोलिबन्धे ॥

इति श्लोकं वा अनुसन्दधीत । यथाशक्ति शुभाश्रयमापादचुडं ध्यायेत् । ततो निद्राप्रसक्तौ माधवशब्देन भगवन्तं ध्यायन् शुष्कपादः शास्त्रोक्ते स्थाने तादृशे शयने उदग्भन्नदिङ्गनिहतशिरा: शुद्धोऽनग्नश्च सुखेन शयीत । पश्चिमे यामे सम्प्राप्ते निद्रां परित्यज्य पूर्वदिन इव यथोक्तं सर्वं कुर्वीत ।

प्रत्यहमेवं वर्तमानस्य सर्वोऽपि कालः सफलो भवतीति सर्वमनवद्यम् ॥ अतिप्रबुद्धात् वङ्गीशवंशपाथोजभास्करात् । वेङ्कटाचार्यसूरीन्द्रात्,

मरुत्वान्याडिवासिनः ॥

लब्धतापादिसंस्कारस्तत्कृपात्ताह्निकार्थधीः ।

त्रयन्तलक्ष्मणाभिख्ययोगीन्द्रपदजीवनः ॥

इत्येवं समगृह्णाच्छ्रीरङ्गरामानुजो मुनिः ।

अर्थिनः साधुभिः श्रीमद्भोपालार्यसदाह्निकम् ॥

श्रीमते वेदान्तरामानुजमहादेशिकाय नमः ॥

लघ्वाह्निकं सम्पूर्णम् ॥

श्रीमते रङ्गरामानुजमहादेशिकाय नमः ॥

[[35]]

லघ්‍යාත්‍යික - දාචිං ①

ශ්‍රීමත් රජරාමානුජමහාදේශිකාය නම: ||

සරියෙය නම: ස්රීමතේ කොපාලාර්ය මහ්‍යාත්‍යිකාය නම:
ස්රීමත්රාන්කරාමානුඡ මහ්‍යාත්‍යිකාය අග්‍රුධිය ලක්වාඩ්නිකම්
ඹ්‍යුනානානුඩ්ටාන් බෙවරාක්ය - පක්ති නාමෝකමාස්රයම් වෙතාන්ත
ලක්ෂණාපිකක්යම් ආශ්‍රයේ මු නිපුණ්කවම් ස්රීපාණ්ස රාත්ර රැකුණාක්ය
ත්‍රිව්‍යාෂාක්තිත්ප් පලම් කොපාල්ෂාරි මතුලම් කුරුවේ මන්මාන්සාලයම් |
කොපාල්ෂාරිර්චිතම් ආශ්‍රුතික කරන්ත්තම් අර්ත්තිත: සමක්රුඩ්ණාති මුද්
රන්ක - රාමාවරු නාමක: රාත්තිරියින් කැසියාමත්තිල් ඉරක්කත්තෙ
විට්ටූ ඩුරිස්ප්තත්තෙ . 'ඩුරිරුඩුරි' ගන්තු ගමු තුනෑව කේරුත්තනම් ජේය්තු
කොණ්ටූ ගමුන්තු, ක්රාභුක්රාස්තේ කුළුන්ත්තේ ණුවති පාරපාලම්
තාර්ක්ෂාපාදාරුත්‍ය තාවන් බ්‍යාසුර්ණාල්‍ය පුඩ්‍යාව්‍යාලන - පරික්‍රීරා
මොක්කම්පීරාකොඳ: ආපිප්රාණීර රතාන්කම් සාම්ඛිය් අපයම් සංක්සාපෙල
ස්කේටො ඩුර්ස්තෙ: නෙකුමොත්ක්ම්ප්‍යාවතු ඩුරිර්ෂාවම් ඩුර්සාම්
සම්ඛ්‍යාතේර් න ලක්වාඩ්නිකම් 37②

:
:

ගන්තු අනුෂන්තානම් ජේය්තු ස්ටෝත්රාසම නම් ජේය්තු, ප්‍රාකෙකකෙයිල්
ඇත්කාර්න්තු කොණ්ටො, අකිලභුය්පාත්‍ය නිශ්චල්‍යාණා කතාන ස්වේතා
සමස්තවස්තුවිලකුණාන්ත ඹ්‍යුනානාන්තෙතුක ස්වැනුප !

නිරතිසයෙන්ඳ්‍යාල්ප්‍යාල්නාන්තර්යාති කුණා නිත්තිව්‍යානුප පරම කාරුණික
මාර්ත්‍යවාති කුණාපරි පුරණ කිරීත මකුටාත්තිව්‍යා පුඩ්‍යාණ පුඩ්‍යාතා සංක
සක්රාති ත්‍රිව්‍යායුතේපෙන්ත අභ්‍යන්ත්‍රෙය ක්‍රියාණ කුණාකණ්ස්‍රී පුම් -
නීලාන්‍යායක සේංඟ - සේංඟාසනාති ත්‍රිව්‍යා පරිඟුන පරිස්‍රිත සාරණයුක්ල්
උපයවිපුතිනාත ප්‍රණාත්තිවුර බාත්ත්ස්ව්‍ය තුළතේ ස්රුවඹ්ගු !

අර්ත්තිකල්පක , ආප්ත්සක! ස්රීමන්තාරායනා ! අනුපරිමාණාතේභුන්තරි
යාතිවිලකුණඹ්ගුනානාන්තස්වැනුපො ඩුම් ත්ව තේක්සේංජ: තවතේක
නියාම්ය. තවතේකාතාරාක: ත්වතේකසාණක: ත්වතේකප්රාප්‍ය කස්සාස්ම් ''
ගන්තු අනුෂන්තානම් ජේය්තු, "පකවානේව ස්වශේෂපුතේන මයා
ස්වශේෂපුත්මිම් යෝකම් කාරිතවාන්" ගන්තු මාත්ත්විකත්‍යාකම් ජේය්තු,
යෝකේ නානේන පකවාන් ප්‍රයතාම බාෂාතේව: ' ගන්තුම් අනුෂන්තිත්තු
යෝකත්තෙ මුඩ්පතු, අපිකම නම් (1) පිත්රු - මාත්රු - කුරු - ප්‍රාජ්ඟ -
රාමාපතිපතාරාස්සන් ඩිනා මමව්‍යාතා යාතා මහුත් තුන්මැළ්තාති : ' තන්තෙ
තාප් මුත්‍රාක ස්රුවඩිත පන්තුවාන සරිය පතියින් ආරාතනා
සේයාමලේ ගන් තුන්ම * 38 ලක්වාඩ්නිකම් මෙල්ලාම් ජෙන්තේ ගන්තු

நிர்வேதப்பட்டு "கதைவ ஹி கதா ஜந்மத்தி : தச் சிந்த நம் முதா .
 அதுஸ்தத் ப்ரவிஹாயாத்ய சிந்தயாம்யாத்மனோ ஹிதம்! இது பரமஹும்
 பக்த்யா ரமாகாந்துபதார்ச்சநம் கரிஷ்யாமி பதாசக்தி
 காலபோகேஹபஞ்சஸ்" இனியாவது செய்ய முயல்வேன் என்று ஸாத்விக்
 தைரியத்தைக் கைக்கொண்டு, அஞ்ஜலியுடன், "க்ருதஞ்ச கரிஷ்யாமி
 பகவந்தித்யேந பகவத் ப்ரீத்யர்த்தேந் மஹாவிபூதி சாதுராத்மய - பகவத்
 வாஸ்தேவ பாதாரவிந்தார்சனே நாபிகமனேந் பகவத்கர்மணா பகவந்தம்
 வாஸ்தேவமாச்சயிஷ் யாமி" என்று அபிகமதஸங்கல்பம் செய்து,
 பகவாநேவ அபிகம நம் கர்ம ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீ தயே ஸ்வயமே காரயதி"
 என்று ஸாத்தவிக் த்யாகம் செய்து . ஓம் த்வய்யாராதந் காமோதயம் வரதம்
 சரிதுமிச்சதி ஸங்கஸ்பளித்தியை பகவத் பூரயாஸ்ய மனோரதாந்" என்ற
 மந்தரத்தினால் இடையூறுகளை அழித்து. கைங்கர்ய பூர்த்தி செய்விக்கப்
 ப்ரார்த்தித்து, லக்வாஹ் நிகம் 39 "அஸ்மத்தேசிகமஸ்மதீய பரமாசார்யாந்
 அசேஷாந்தரயீ சூடாதேசிக தத்துக்குருந் யதிவரம் பூர்ணம் முநிம் யாழு நம்
 ராமம் பத்மவிலோசநம் முநிவரம் நாதம் சடத்வேஷிணம் ஸேநேசம்
 சரியமிந்திராஸஹரம் நாராயணம் ஸம்சரயே ! என்ற குருபரம்பரை
 விஷயமான ச்லோகத்தை அனுலந்தித்து, "ஜவ்யம் பாதம் ப்ரஸார்ய சரித
 துரித ஹரம் தகஷிணம் குஞ்சயித்வா ஜாநுந்யாதாய ஸவயே தரம்
 இதரபுஜம் நாகபோகே நிதாய பச்சாத் பாஹுதவயேந ப்ரதிபட சமனே
 தாரயந் சங்கசக்ரே தேவீபுஷாதிஜூலஷ்டோ ஜ நயது மம தத் சர்ம
 வைகுண்டநாத: " என்று பகவானை த்யானம் செய்து. "ஓம் வாஸ தேவாய
 நம : ஓம் ஸங்கர்ஷணாய நம: ஓம் ப்ரத் யும் நாம் நமஹ ஓம் அதிருத்தாய
 நம:, ஓம் கேசவாய நம : ஓம் நாராயணாய நம : ஓம் மாதவாய நம : ஓம்
 கோவிந்தாய நம:, ஓம் விஷ்ணவே நம:, ஓம் மதுஸுதநாய நம: ஓம்
 த்ரிவிக்ரமாய நம:, ஓம் வாமநாய நம : ஓம் ஸ்ரீதராய நம : ஓம் ஹ்ருஷீ
 கேசாய நம : ஓம் பதம் நாபாய நம : ஓம் *லக்வாஹ்நிகம் தாமோதராய
 நம:, ஓம் மத்ஸ்யாய நம:, ஓம் கூர் மாய நம : ஓம் வராஹாய நம : ஓம்
 நரஸிம்ஹாய நம:, ஓம் வாமநாய நம: ஓம் பார்கவராமாய நம: ஓம்
 ஸ்ரீராமாய நம : ஓம் பலராமாய நம:, ஓம் ஸ்ரீக்ருஷ்ணாய நம : ஓம் கல்கிநே
 நம: ", என்று நாமஸங்கீர்த்தனம் செய்து, சக்திக்கு ஏற்றவாறு
 ஸ்தோத்திரங்களையும் அனுஸந்தித்து ஸந்த்யோ பாஸநத்திற்காகச் செல்ல
 விரும்பி, 'ஹரிரஹரி:' என்று படுக்கையிலிருந்து எழுந்து, 'ஓம் நம:
 கஷதிதராய என்று மஹாவராஹப் பெருமானை த்யானம் செய்து, இடது
 காலை பூமியில் வைத்து, 'ஓம் நமோஸ்து ப்ரியதத்தாயை துப்யம் தேவி
 வஸந்தரே த்வம் மாதா ஸ்ரவலோகாநாம் பாதந்யாஸம் கஷமஸ்வ மோ'
 என்று பூமியை ப்ரார்த்தித்து, "ஓம் த்ரிவிக்ரமய் நம், என்று
 பாதேந்துரியத்திற்க்கு அதிதேவதை யான த்ரிவிக்ரமனை த்யானம் செய்து

கொண்டு, அடிகளை வைப்பதாம். பிறகு, ஸ்நாநத்திற்கு வேண்டிய
 (அரைப்பு - வேஷ்டி - திருமண் முதலான) உபகரணங்களை எடுத்துக்
 கொண்டு, கேசவனை த்யானமும் கீர்த்தனமும் செய்துகொண்டு,
 க்ருஹத்திலிருந்து வெளிவந்து, ஸ்நாநம் செய் வதற்குத் தகுமான
 தீர்த்தத்திற்கு அருகில், சுத்தமான இடத்தில் உபகரணங்களை வைத்து,
 சிறிது தூரம் சென்று ப்ரக்ஷாள ந (சௌச)த்திற் கான குளம்
 முதலானவற்றிலிருந்து மண்ணை SEE லக்வாஹ்நிகம் எடுத்துத் தகுந்த
 இடத்தில் வைத்து, பூணுாலை நிவீதமாக்கி, வலது காதில் நன்றாகச் சுற்றி
 உத்தரீயத்தைத் தலையில் கட்டி, காலை மாலை பகற் காலங்களில் வடக்கு
 முகமாகவும், ராத்திரியில் தெற்கு முகமாகவும் உட்கார்ந்து, மெள நமாகவும்
 இருந்து, இடது கையினால் விந்கத்தைப் பிடித்துக் கொண்டு,
 விலக்கப்படாத இடத்தில் (நிவீதத் மல்லாத இடத்தில்) மலமுத்ரவிஸர்ஜனம்
 செய்து விந்கத்தைப் பிடித்துக்கொண்டே சௌ சஸ்தலத்திற்கு போய்,
 குத-விந்க - பாது - ஹஸ்த சௌசத்திற்காக மண்ணை, நான்காகப்
 பிரித்து, வலப்பக்கம் வைத்து. ஜூலக்கரையில் விலகியுட் கார்ந்து இடது
 கையை இரண்டு தொடையின் நடுவில் வைத்து, வலது கையை வலது
 தொடை யின் வெளியிற் கொண்டு அவ்வப்பொழுது வலது கையினால்
 இடது கையில் மண்ணை வைத்து சௌசம் செய்ய வேணும். நடு நடுவில்,
 வலது கையினால் இடது கையை தொடாமல் மண்ணலத் தினால்
 அலம்பிவரவேணும். இப்படி பன்னிரண்டு தரமாவது குத (மலஸ்த் தான)
 சௌசம் செய்து, ஜூந்துதரம் மண்போட்டு இடது கையை அலம்பி,
 விந்கத்திற்காக வைக்கப் பட்ட மண்கட்டியினால் விந்கத்தை ப்ரக்ஷாள நம்
 செய்து, எழுந்து, இடது கையைப் பத்து தரமும் பாதங்களை (ஒவ்வொரு
 பாதத்தையும் ஏழுதர மும் மண்கட்டிகளால் அலம்பி கைகளை நன்றாக ஏழு
 மண்கட்டிகளாலும் தேய்த்துத் தேய்த்து * லக்வாஹ்நிகம் சுத்தம்
 செய்யவும், முத்ரம்மாத்திரமாகில் மூன்று மண்கட்டிகளால் விந்கத்தை
 ப்ரக்ஷாள் நம் செய்து, இடதுகையை ஜூந்து மண்கட்டிகளாலும்
 பாதங்களையும் கைகளையும் மும்மூன்று மண்கட்டி களாலும் சுத்தம்
 செய்வதாம். இரவில், இவை களில் பாதி எண்ணிக்கை கொண்டாலும்
 தோழம் இல்லை. இவ்விதமாகவே ஸ்த்ரீக்களுக்குமாம். நோயாளி
 சக்திக்குத் தகுந்தவாறு செய்யலாம். பிறகு, முத்திரம் மட்டுமாகில் நான்கு
 கண்டுஷங் களையும், மலமாகில் எட்டு கண்டுஷங்களையும் செய் வதாம்
 கண்டுஷமாவது வாயைக் கொப்பளித்தல். பிறகு உடகார்ந்துக் கொண்டு
 மூக்ரபகஷத்தில் இரண்டு, மலபகஷத்தில் மூன்று ஆசமனங்கள் தந்த
 தாவநக்ரமம் (பல் தூலக்கல்) பிறகு, இரண்டு ஆசமனம் செய்து, பற்குச்சி
 மாவிலை முதலானவைகளை, "ஆய்ர்பலம் யசோவர்ச்ச : ப்ரஜாம் பச
 வஸாநிச ப்ரஹ்ம ப்ரஜாஞ்ச ச மேதாஞ்ச த்வந்நோ தேஹி வனஸ்பதே" என்ற

மந்த்ரத்தினால் எடுத்து, அதை அலம்பி, தலையில் உத்தரீயத்தைச் சுற்றி, கிழக்கு முகமாக சூக் டாஸநீதியில் உட்கார்ந்து, அதே மந்த்ரத் தினால் பல் துலக்கி (தந்ததாவனம் செய்து) சூச்சி முதலானவற்றை அலம்பி , தென்மேற்கு திக்கில் எழிந்து பதினாறு கண்ணேஷங்களைச் செய்து, முகம், பாதும் கை முதலானவைகளை சுத்தம் செய்து கொண்டு இரண்டு ஆசமனம் செய்யவும். து②

லக்வாஹ்நிகம் ஸ்நாநக்ரமம் பிறகு தீர்த்த ஸமீபம் சென்று, கைகால்களை சுத்தம் செய்து கொண்டு, இரண்டு ஆசமனம் செய்து, பிராணாயாமம் செய்து. சுருபரம்பரையை த்யானம் செய்து, ஸ்ரீ கோவிந்த கோவிந்த என்று தொடங்கி சொல்லி, "ஸ்ரீபகவதாக்ஞா பகவத்பீத்யர்த்தம் அஸ்மிந்தீர்த்தே கர்மண்யதா ஸித்த்யர்த்தம் ப்ராதஸ்ஸ்நாநமஹம் கரிஷ்யே" என்று ஸங்கல்பித்து, 'பகவானேவ ஸ்வசேஷ பூதேந மயா ஸ்வசேஷபூதம் ப்ராதஸ்ஸ்நாநாக்யம் கர்ம ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீதயே ஸ்வயமேவ கார யதி" என்று ஸாத்விகத்யாகம் செய்து, ஜலத்தில் ப்ரவேசித்து, மூன்று தடவை மூழ்கி, தேஹு மலங் களைத் தேய்த் தொழித்து, மறுபடியும் மூழ்கி, எழுந்து, ஆசமனம் செய்து, 15 அல்லது 12 தட வை எண்ணிய மூலமந்திரத்தினால் ஒரு ப்ராணா யாமம் செய்து, எதிரில் நீரில் நாற்சதுரமாக கோடு கீரி வலப்பக்கத்திலிருந்து இருகையிலும் சேர்த்து ஜலத்தை எடுத்துக் கொண்டு, ஆவாஹாயாமி த்வாம் தேவி! ஸ்நாநார்த்தமிஹ ஸாந்தரி ஏஹி கங்கே நுமஸ்துப்யம் ஸர்வதீர்த்த ஸமந்விகே என்று சொல்லி. கோடுகளின் நடுவில் சேர்த்து அங்கு கங்கை சேர்ந்ததாக த்யானம் செய்து மீண்டும் கையில் தீர்த்தத்தை வலது பக்கத்தி னின்று எடுத்துக் கொண்டு, லக்வாஹ்நிகம் "விஷணு வாம்பதாங்குஷ்ட நகஸ்ரோதோ விநிஸ்ஸ்ருதே தத்பக்தி விக்நாநுபாத் த்வம் கங்கே மாம் மோசயை நஸ்' என்று சொல்லி, கங்கைக்கு அர்க்யமாக அவ் விடத்திலேயே சேர்த்து ரேகைகளினுள்ளிருந்து ஜலத்தை அஞ்ஜலியினால் எடுத்து, அதில் மூல மந்திரத்தினால் ஏழு தடவை அபிமந்த்ரணம் செய்து, தலையின் முன்பாகத்தில் சேர்த்துக் கொள்வது. இவ்விதம் மூன்று தடவைகள் சேர்த்த பிறகு, வலது கையில் ஜலத்தை எடுத்துக் கொண்டு மூலமந்த்ரத்தினால் மூன்று தடவை அபிமந்த்ரணம் செய்து, சூத்து, ஆசமனம் செய்து, மூலமந்திரத்தினால் தன்னனையே ப்ரோகஷ ணம் செய்து, கைகளினால் பரிதேசனம் செய்து, அஞ்ஜலியில் தீர்த்தத்தை எடுத்து, தன்னுடைய சூத்து, பாதத்தீர்த்தமாக த்யானம் செய்து அதைத் தலையின் முன்பாகத்தில் மூன்று தடவை சேர்த்து, (ஆசார்ய , பராசார்ய தேசிகாதிகளின் திருநாமங்களை இடையில் சேர்த்து) ஸ்ரீமதே ..... மஹாதேசிகாய நம: என்றவாறும் பிறகு "ஸ்ரீமதே பகவத்ராமனுஜாய நம:" என்றும் ஸங்கீர்த்தனம் செய்து,

ஆுபோஜ்ஞயதாச ' என்று தலையிலும் ப்ரோகஷணம் செய்து வ்யாஹ்ருதிகளால் தன்னை யே பரிசேசனம் செய்துகொள்வதாம். பிறகு, 'ஸாங்யச்சேத்ய நுவாகஸ்ய , அக்னி ரிஷி:, தேவீகாயத்ரிச்சந்த: , ஸல்ர்போ தேவதா என்று ந்யாஸம் செய்து, "ஓம் அபாம் ப்ராசநே விநியோக: " என்று சொல்லி, கையில் ஜலத்தை எடுத்து " ஓம் ஸாங்யச்ச மாமற்யுச்ச மந்யுபத்லக்வாஸ் நிகம் பச்ச மந்ய க்ருதேப்ய: பாபேப்யோ ரகஞ்தாம் யத் ராத்ர்யா பாபமகார்ஷம். மந்ஸா வாசா ஹஸ் தாப்யாம், பதப்யாமுதரேண சிச்நா ராத்ரிஸ் ததவலும்பது யத்கிஞ்சு துரிதம் மயி இதமஹும் மாமற்குதபோ நெள ஸல்ர்பே ஜ்யோதிஷி ஜுஹோாமி ஸ்வாஹா என்று ஆசமனவள வில் தீர்த்தம் உட்கொண்டு ஆசமனமும் செய் வதாம் பிறகு, "ததிக்ராவன்னை இதி மந்த்ரஸ்ய வாமதேவரிஷி:, அநுஷ்டுப்ச்சந்த: , ததிக்ராவா தேவதா" என்று ந்யாஸம் செய்து, "ப்ரோ கஷணை விநியோக: ' என்று சொல்லி, (1) "ததிக்ராவன்னேனா அகாரிஷம் (2) ஜிஞ்ணோர்ச்சவ ஸ்ய வாஜி ந: | (3) ஸாரி நோ முகாகரத் (4) ப்ரண ஆழுஷி தாரிஷக் ஆபோ ஹிஷ்டா ..... அரங்கமாமவ: " என்று ப்ரணவ பூர்வகமாக பதினொரு மந்திரங்களால் தலையிலும், "யஸ்ய கஷயாய ஜிந்வத " என்று இரண்டு பாதங்களிலும், ஆபோஜ நயதாச ந: " என்று மறுபடி தலையிலும் செய்து, வ்யாஹ்ருதிகளால் தன்னை பரிசேசனம் செய்து கொள்வதாம். பிறகு ப்ராணாயாமம் செய்து, "ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞயா பகவத்பீத்யர்த்தம் ப்ராதஸ்ஸந்த்யாகாலாதி க்ரம ப்ராயச்சித்தார்த்தம் துரியார்த்யர்தா நம் கரிஷ்யே" என்று ஸங்கல்பம் செய்து, துரியார்த்யர்தா நம் கரிஷ்யே' என்று ஸங்கல் பித்து. அர்க்கய ப்ரதா தமந்தரஸ்ய, விச்வாமித்ர ரிஷி:, தேவிகாயத்ரீச்சந்த: ஸவிதா தேவதா" என்று ந்யாஸம் செய்து, "அர்க்கிய ப்ரதாநே ass 1 cu. ANCE

- 1 * 4 - STEP>> ** அட லக்வாஹ்நிகம் 51 விநியோக: " என்று சொல்லி, ராகஷஸமுத்திரை யில்லாத) கட்டை விரல்களைச் சேர்க்காத அஞ்ஜலி யினால் தீர்த்தத்தை எடுத்து, கண் இமைகளின் நடுவரையில் நன்றாகக் கையைத் தூக்கிப்ரணவ வ்யாஹ்ருதிகளோடு கூடிய காயத்ரியை உச் சரித்து, கால் பின்புறங்களையும் தூக்கிக்கொண்டு, ஸார் மண்டலத்தினுள்ளிருக்கும் பகவானுக்கு அர்க்கயம் ஸமர்ப்பிப்பதாம். இவ்வாறு மூன்று தரம் அர்க்கியதாந்தித்திர்கு முன்பு கூர்யோதய மாகில் ப்ராணாயாமம் செய்து, 'ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞயா பகவத்பீத்யர்த்தம் ப்ராதஸ்ஸந்த்யாகாலாதி க்ரம ப்ராயச்சித்தார்த்தம் துரியார்த்யர்தா நம் கரிஷ்யே' என்று ஸங்கல்பம் செய்து, துரியார்த்யர்தா நம் கரிஷ்யே' என்று ஸங்கல் பித்து. அர்க்கய ப்ரதா தமந்தரஸ்ய, விச்வாமித்ர ரிஷி:, தேவிகாயத்ரீச்சந்த: ஸவிதா தேவதா" என்று ந்யாஸம் செய்து, "அர்க்கிய ப்ரதாநே ass 1 cu. ANCE

என்று ந்யாஸம் செய்து, 'காயத்ர்யாவாஹநே விநியோக:' என்று சொல்லி, 'ஆயாது வரதா தேவ்யசூரம் ப்ரஹ்மஸம்மிதும் காயத்ரீம் சந்த ஸாழமாதேதும் ப்ரஹ்ம ஜூஷஸ்வ ந. ஒஜோ ஸிலஹோரஸ் பலமஸிப்ராஜோஸி தேவாநாம் தாம நாமாஸி விச்வமஸி விச்வாயு: ஸ்வமஸி ஸ்வாயு:அபிபூரோம் காயத்ரீம் ஆவாஹயாமி' என்று காயத்ரியை ஸர்ய மண்டலத்தில் ஆவா ஹநம் செய்து, ப்ராதர் த்யாயாமி காயத்ரீம் ரவிமண்டல மத்யகாம் | ருக்வேதமுச்சாரயந்தீம் ரக்த வர்ணாம் சுமாரிகாம் | அகஷமாலாகராம் ப்ரஹுமதைவத்யாம் ஹம்ஸ வாஹநாம்' என்று காயத்ரீ த்யானம் செய்து, ப்ரணவஸ்ய - ருஷிர்ப்ரஹ்மா , தேவீகாயத்ரீ சந்த: பரமாத்மா தேவதா | பூராதிவ்யாஹ்ருதி த்ரயஸ்ய - அத்ரிப்ரகு குத்ஸாரிஷய: காயத்ரி உஷ் ணிக் அநுஷ்டு பச்சந்தாமஸி, அக்நிவாய்வர்கா: தேவதா ஸாவித்ர்யா: ருஷர் விச்வாமித்ர : தேவீ காயத்ரீ சந்த:; ஸவிதா தேவதா, என்று ந்யாஸம் செய்து, ப்ராதஸ்ஸந்த்யாஜைபே விநியோக!' என்று சொல்லி, அஸ்த்ரமந்தரத்தினால் கைகளை மேற் புறமும் கீழ்ப்புறமும் தடவி சுத்தி கரவ்யா பகந்யாஸம் செய்து, உள்ளாங்கைகளில் ப்ரணவ மந்த்ரத்தை ந்யாஸம் செய்து, ஓம் பூ: ' என்று தர் லக்வாஹ்நிகம் ஜௌகளினால் அங்குஷ்ட்ட ந்களில், பிறகு அங் குஷ்டந்களால் 'ஓம் புவ: என்று தர்ஜௌ களில், 'ஓம் ஸாவ: ' என்று நடுவிரல்களில், 'ஓம் தத்ஸவிதுர்வரேண்யம்' என்று பவித்ர விரல் களில், 'ஓம் பர்கோ தேவஸ்ய தீமஹி' என்று சண்டு விரல்களில் ந்யாஸம் செய்து, 'ஓம் தியோ யோந: ப்ரசோதயாத்' என்று இரண்டு கைகளில் மேற்புறம் கீழ்ப்புறம் தடவி காயத்ரியினால், இரண்டு கைகளினால் தலை முதல் பாதம் வரை பக்கங்களைத் தொடுவதென்ற வ்யாபகந்யாஸம் செய்து, 'ஓம் பூ:.. ஜூனாய ஹ்ருதயாய நம: என்று அங்குஷ்டத்தோடு கூடன தர்ஜூனியினால் ஹ்ருதயத்தில், ஓம் புவ:.. ஜூச்வர்யாய சிரஸே ஸ்வாஹா' என்று அங்குஷ்டமற்ற மற்றவிரல்களி னால் தலையில், ஓம்ஸாவ: சக்த்யை சிகாயை வஷட் என்று முஷ்டி அங்குஷ்ட நாளத்தினால் குடுமி இடையில் ந்யாஸம் செய்து, 'ஓம் தத்ஸவிதுர் வரேண்யம். பலாய கவசாய ஹரம்' என்று கழுத்து முதல் இடுப்பு வரை பஜூ சர்ரங்களை இரண்டு கை களால் தொட்டு, 'ஓம் பர்கோ தேவஸ்ய தீமஹி தேஜஸே நேத்ராப்யாம் வெளஷே' என்று தர் ஜௌ மத்யமங்களால் ஒரே ஸமயத்தில் கண்களில் ந்யாஸம் செய்து, 'ஓம் தியோயோந: ப்ரசோதயாத் வீரயாயாஸ்த்ராய பட் என்று ஸாஸ்த்ரமந்த்ரச் சோடத்தினால் (அங்குஷ்டத்தோடு கூடன தர் ஜூ நீ நுனியினால் பத்து திக்கிலும் ரக்ஷை செய்து. லக்வாஹ்நிகம் யோதேவஸ்ஸ விதாரஸ்மாகம் தியோ தர்மாதி கோசரா: ப்ரேரயேத் தஸ்ய யத்ப்ரக. ததவரேண்ய முபாஸ்மஹே என்று காயத்ரீ மந்த்ரத்தின் பொருளை

சிந்தனம் செய்து, ஆதித்ய மண்டலத்தில் கேவீ பூஷணாதி களுடன் கூடிய பகவானை த்யானம் செய்து, சண்டுவிரவில் அடிக்கணுவினின்று கணுக்களில் ப்ரதக்ஷிணமாக பவித்ர விரவின் அடிக்கணு வரை யில் கட்டை விரலை வைத்து பத்து பத்தாக எண்ணி ஜபம் செய்து, பிறகு மூன்று ப்ராணாயா மம் செய்து, ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞாயா பகவத் ப்ரீத்யர்த் தம் ப்ராதஸ்ஸந்த்யோபஸ்த்தா நம் கரிஷ்ணே' என்று ஸங்கல்பம் செய்து, 'உத்தம் இத்யநுவாக ஸ்ய - வாமதேவரிஷி:, அநுஷ்டுப் ச்சந்த.,, காயத்ரீ தேவதா' என்று ந்யாஸம் செய்து, காயத்ர யுத்வாஸநே விநியோக: ' என்று சொல்லி உத்தர யத்தை இடுப்பில் கட்டி அஞ்ஜலி செய்து, உத்தமே சிகஞே தேவி பூம்யாம் பர்வதமூர்த்தநி ப்ராஹ்மணேப்யோ ஹ்யநுஜ்ஞானம் கச்ச தேவியதாஸாகம் | | என்று காயத்ரியை அனுப்பி , மித்ரஸ்யேதி ருக் த்ரயஸ்ய - விச்வாமித்ர ரிஷி: பீருட் காயத்ரீ த்ரி ஷ்டுபச்சந்தாம்ஸி. மித்ரோ தேவதா' என்று ந்யா ஸம் செய்து , ப்ராதஸ்ஸந்த்யோபஸ்த்தாநே விநி 58②

லக்வாஸ் நிகம் யோக: ' என்று சொல்லி அஞ்ஜலி செய்து, 'ஓம் மித்ரஸ்ய சர்ஷணீ தருத : ச்ரயோ தேவ ஸ்ய ஸா நஸிம் ! ஸத்யம் சித்ர ச்ரவஸ்தமம் மித்ரோ ஜநாத் யாதயதி ப்ரஜாநந். மித்ரோ தாதார ப்ருதிவீமுக த்யாம் மித்ர : க்ருஷ்ணநி மிஷாபிசஷ்டே ஸத்யாய ஹவ்யம் க்ருதவத்விதேம் ப்ரஸமித்ர மர்தோ அஸ்து ப்ரயஸ்வாந் யஸ்த ஆதித்ய சிகஷதி வரதேந ந ஹந்யதே ந ஜீயதே த்வோதோ நெநநமட்ஹோ அச்நோத்யந்திதோ ந தூராத் என்று சொல்லி ஆதித்ய மண்டலத் திலுள்ள பகவானை சிந்தனை செய்து, ஸந்த்யா முதலான தேவதைகளை ப்ரதக்ஷிணமாக, 'ஓம் ஸந்த்யாயை நம:, ஓம் காயத்ர்யை நம : ஓம் ஸா வித்ர்யை நம:, (ஓம் ஸாவித்ர்யை நம:, ஓம் காய தர்யை நம:) ஓம் ஸரஸ்வத்யை நம:, ஓம் ஸ்ரவா ப்யோ தேவதாப்யோ நமோ நம: ' என்று முதுகு வணங்கி ப்ரணாமம் செய்து, காமோகார்ஷீத் மந்யுராகார்ஷீத்' என்று சொல்லி, ஸர்யபகவா னுக்கு ப்ரணாமம் செய்து, 'ஓம் ப்ராச்யை திசேநம:, ஓம் தக்ஷிணஸ்யை திசே நம:, ஓம் ப்ர தீச்யை திசே நம:, ஓம் உதீச்யை திசே நம:, ஓம் ஊர்த்வாய நம:, ஓம் அதராய நம:, ஓம் அந்தரி கஷாய நம:, ஓம் பூம்யை நம:, ஓம் விஷணவே நம: ' என்து திக்கு முதலானவற்றிற்கு அந்தந்த விடத் திற்கு அஞ்ஜலி செய்து, சூர்யமண்டலத்திலே பகவானை முன் போல் த்யானம் செய்து, லக்வாஹ்நிகம் சங்க சக்ர கதாபாணே த்வாரகா நிலயாச்யுத கோவிந்த புண்ட்ரீகாக்ஷ ரக்ஷ மாம் சரணாகதம் நமோ ப்ரஹ்மண்ய தேவாய கோப்ராஹ்மணவறிதாய ச ஜகத்திதாய க்ருஷ்ணாய கோவிந்தாய நமோ நம : !! என்று பகவானை ஸேவித்து அபிவாதனம் செப் வதாம் . உதயமாகவில்லை யாகில், உபஸ்த்தானத் திற்கு முன் நின்று கொண்டே அஷ்டாக்ஷரஜபம் செய்வதாம். உதயமாகியிருந்தால் பிறகு, உட் கார்ந்து கொண்டே உத்தரீயத்தை பூணுால் போல் தரித்து. அஷ்டாக்ஷரஜபவிதி

மூலமந்திரத்தை 25 அல்லது 12 தடவையாவது மனதில் சொல்லி மூன்று அல்லது ஒரு ப்ராணாயா மம் செய்து, ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞா பகவத் ப்ரீத்யர்த் தம்ப்ராதஸ்ஸந்த்யாயாம் அஷ்டாக்ஷர ஜபம் கரிஷ்டே' என்று ஸங்கல்பித்து, பகவாநேவ அஷ்டா க்ஷேரஜபம் ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீதயே ஸ்வயமேவ கார யதி' என்று அனுஸந்தித்து, அஷ்டாக்ஷர மந்த்ர ஸ்ய - நாராயணரிஷி :

கேவீகாயத்ரீச்சந்த.., நாராய ணோ கேவதா' என்று ந்யாஸம் செய்து, அஞ்ஜலி செய்து, அம் பீஜம். ஆய சக்தி : , மம் கீலகம், ஹ்ரீஸ் கவசம் , ஜம் அஸ்த்ரம், சுக்லோ வர்ண, உதாத் தாதி: ஸ்வர, புத்திஸ்தத்தவம், வைகுண்ட : க்ஷேத்ரம், ஜீவபரயோ : ஸ்வஸ்வாமிபாவ: ஸ்ம்லக்வாஹநிகம் பத்த : , நாராயணப்ரீத்யர்த்தே ஜபே விநியோக:' என்று சொல்லி , மூலமந்த்ரத்தினால் மணிக்கட்டு முதல் விரல் நுனிவரை கைகளை ஒன்றுக்கொன்று மூன்று தடவை தொட்டு, மந்த்ரத்தை கைகளில் வ்யாபக ந்யாஸமாக வைத்து, அக்ஷரந்யாஸம் செய்யமாட்டாதார் மேலே கூறுமாறு பதந்யாஸம் ஓம் ஓம் அங்குஷ்டாப்யாம் நம:, ஓம் நம : தர்ஜனீப்யாம் நம:, ஓம் நாராயணாய மத்ய மாப்யாம் நம:, ஓம் ஓம் அநாமிகாப்யாம் நம:, ஓம் நமா, கநிஷ்டகாப்யாம் நம:, ஓம் நாராயணாய கரதலகரப்ரூஷ்டாப்யாம் நம:, ஓம் ஓம் ஜ்ஞாநாய ஹ்ருதயாய நம:, ஓம் நம: ஜச்வர்யாய சிரஸே ஸ்வாஹா, ஓம் நாராயணாய சக்த்யை சிகாயை வஷட் , ஓம் ஓம் பலாய கவசாய ஹாம் , ஓம் நம் : கேஜஸே நேத்ராப்யாம் வெளஷட், ஓம் நாராயணாய வீரயாயாஸ்த்ராய பட் என்ற வாறு (காய்த்ரீ ஜபத்தில் சொன்னபடி) கரந்யாஸ அங்கந்யாஸங்களைச் செய்து, "அஸ்மத்தேசிகமஸ்மதீய பரமாசார்யாந் அசேஷான் த்ரயீ - சூடாகேசிகதத்குருந் யதிவரம் பூர்ணம் முனிம் யாழு நம் ராமம் பத்மவிலோசநம் முநிவரம் நாதம் சடத்வேஷிணம் ஸேனே சம் சரியமிந்திராஸஹசரம் நாராயணம் ஸம்சரயே " லக்வாஹ் நிகம் 61 என்று சொல்வதுடன், தனக்கு மந்த்ரம் உபதே சித்த குருவையும், அவருடைய குருக்களையும் அந் தந்தத் தனியன் ச்லோகத்தினால் அனுஸந்தித்து, "அஷ்டாக்ஷரம் தஸ்ய ரிஷிம் தச்சந்தஸ்ய தைவதும் தச்சக்திம் ப்ரணவம் தஸ்ய சிரஸா ப்ரணமாம்யஹும் என்று மந்த்ராதிகளை ப்ரணாமம் செய்து, "ஸவ்யம் பாதம் ப்ரஸார்ய சரித் துரித ஹரம் தக்ஷிணம் குஞ்சயித்வா ஜாநுந்யாதாய ஸவ்யே தரம் இதர புஜம் நாகபோகே நிதாய பச்சாத் பாஹுமத்வயேந ப்ரதிபட சமனே தாரயந் சங்கசக்ரே கேவீபூஷாதிஜாஷ்டோ ஜ நயது ஜகதாம் (மமதத்) சர்ம வைகுண்ட நாத:''' என்று வைகுண்டநாதனை த்யானித்து, "ஜ்ஞாநாநந்த ஸ்வஏநுபோ ஹம் விஷ்ணோசேஷோ ந கஸ்யசித் ப்ரபத்தி : க்ரியதே நாராயண கைங்கர்யமஸ்து மே என்று அஷ்டாக்ஷரத்தின் அர்த்தத்தை சிந்தித்து, யதாசக்தி ஜபம் செய்ய வேண்டும். ஜபத்தின் நடுவில் பேசினால் ஸ்ரீகிருஷ்ணனை த்யானித்து கீர்த்தனம் செய்து ஜபபூர்த்தி செய்வதாம்.

பிறகு ஆசமனம் செய்து, 'பகவாநேவ ப்ராதஸ்ஸந்த் THE 2 லக்வாஹநிகம் யோபாஸ்நாக்யம் அஷ்டாக்ஷரஜபாக்யம் ச கர்ம காரிதவான்' என்று அனுஸந்திக்கவும். ஆதாரசக்தித்தர்பணம் உத்தரீயத்தை இடுப்பில் கட்டி, இரண்டு தடவை ஆசமனம் செய்து, ப்ராணாயாமம் செய்து, ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞயா பகவத் ப்ரீத்யர்த்தம் ஆதார சக்த்யாதி தர்பணம் கரிஷ்யே" என்று வங்கல் பித்து, பகவாநேவ ஆதாரசக்த்யாதி தர்ப்பணம் ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீதயே ஸ்வயமேவ காரயதி" என்று அனிஸந்தித்து, விரிவாகச் செய்ய முடியாதவராகில் - "ஓம் ஆதாரசக்த்யை நமः ஓம் ப்ரக்ருத்யை நமः, ஓம் அகில ஜகதாதாராய் சூர்மளுபினே நாராயணாய நமः ஓம் அநந்தாய் நாகராஜாய நமः, ஓம் பூம்யை நமः, ஓம் ஸ்ரீவைசுண்டேப்யோ திவ்யலோக ஜநபத நகர விமாநேப்யோ நமः, ஓம் ஆநந்தமயாய் திவ்யமண்டபரத்னாய நமः, ஓம் ஆஸ்தரண ரூபாய் அநந்தாய நாகராஜாய நம : ஓம் தர்மா திப்ய : பீடபாதேப்யோ நமः, ஓம அதர்மாதிப்ய : பீடகாத்ரேப்யோ நம : ஓம் ஏபி : பரிச்சின்ன தநவே பீட்பநதே நாகராஜாய நம : , ஓம் அஷ்ட தளபதமாய நம : , ஓம் விமலாதிப்யச்சாமரஹஸ் தாப்யோ நம : , ஓம் ஜகத்ப்ரக்ருதயே திவ்யயோக பீடாய நம : , ஓம் திவ்யயோக ப்ரயங்காய நம ; ஓம் ஸஹஸ்ரபணாமணிமண்டிதாய அநந்தாய நாகராஜாய நம : , ஓம் பாதபீடாத்மனே அநந் லக்வாஸ் நிகம் 63 தாய நாகராஜாய நம : , ஓம் ஸ்ரவபரிவாராணம் அநந்தகருடவிஷ்வக்ஷேநாநாஞ்ச பத்மாஸநேப் யோ நம : ஓம் அஸ்மத்குருப்யோ நம : , ஓம் நமோ நாராயணாய, ஓம் லக்ஷ்ம்யாதி பகவத்திவ்ய மஹிஷீப்யோ நம : , ஓம் கிரீடாதிப்யோ திவ்ய பூஷணேப்யோ நம : , ஓம் ஸாதர்சநாதிப்யோ திவ்யாயதேப்யோ நம : , ஓம் ஸ்ரவாப்ய : பாதா ரவிந்தஸம்வாஹிநீப்யோ நம : . ஓம் அநந்தாய நாகராஜாய நம : ஓம் பகவத்பரிஜ்ஞநேப்யோ நம : , ஓம் பகவத்பாதுகாப்யாம் நம : , ஓம் பகவத் பரிச்சகேப்யோ நம : ஓம் வைந்தேயாய நம : ஓம் பகவதே விஷ்வக்ஷேநாய நம : , ஓம் கஜானனா திப்யோ விஷ்வக்ஷேந பரிஜ்ஞநேப்யோ நம : , ஓம் சன்டாதிப்யோ த்வாரபாலேப்யோ நம : , ஓம் குழுதாதிப்யோ கணாதிபதிப்ய : ஸவாஹநபரிவார ப்ரஹரணேப்யோ நம : , ஓம் ஸ்ரவேப்யோ பகவத் பாரிஜ்ஞகேப்யோ நம : " என்று அஞ்ஜலி தீர்த்தத் தினால் ஸந்தர்பணம் செய்து, ஆசமனம் செய்து, "பகவாநேவ ஆதாரசக்த்யாதி தர்ப்பணாக்யம் கர்ம காரிதவாந் என்று அனுஸந்திப்பதாம். தேவர்ஷி காண்ட்ர்ஷி பித்ருதர்பணம் ஆசமனம் செய்து, ப்ராணாயாமம் செய்து.

ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞயா பகவத் ப்ரீத்யர்த்தம் தேவர்ஷி காண்ட்ர்ஷியித்ருதர்பணம் கரிஷ்யே' என்று ஸங்கல்பித்து, பகவாநேவ தேவர்ஷி காண்ட்ர்ஷி பித்ருதர்ப்பணாக்யம் கர்ம ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீதயே லக்வாஹ்நிகம் ஸ்வயமேவ காரயதி" என்று அனுஸந்தானம் செய்து, முன்பு போல் தேவர்ஷி தர்ப்பணம் (பக்கம் ...) செய்து, ரிஷிதர்ப்பணத்திற்கு மேல்

அது போலவே ஒம் ப்ரஜாபதிம் காண்டர்ஷி தர்பயாமி, ஒம் ஸோம் காண்டாஷி தர்பயாமி, ஒம் அக்நிம் காண்டாஷி தர்பயாமி, ஒம் விச்வாந் தேவாந் காண்டர்ஷீஸ்தர்பயாமி, ஒம் ஸாம்ஹிதீர் தேவதா உபநிஷதஸ் தர்பயாமி, ஒம் யாஜ்ஞிகீர்தேவதா உபநிஷதஸ்தர்பயாமி, ஒம் வாருணீர் தேவதா உபநிஷதஸ்தர்பயாமி, ஒம் ப்ரஹ்மாணஸ்வயம் புவம் தர்பயாமி, ஒம் ஸதஸஸ்பதிம் தர்பயாமி' என்று வடக்குமுகமாகவே தர்ப்பித்து, முன் போல் பித்ருதர்பணம் செய்து உபவீதியாய் ஆச மனம் செய்து, "பகவாவே தேவர்ஷி காண்டாஷிபித்ருதர்பணாக்யம் கர்ம காரிதவாந் என்று ஸமர்ப்பிப்பதாம் . பிறகு தகப்பனார் இல்லாதவர் மட்டும் நிவீதியாய் ஸ்நாநவஸ்தரத் தை நான்காக மடித்து, சுத்தமான கரையில், "யே கே சாஸ்மத்குலே ஜாதா அபுத்ரா கோத்தஜா மருதா தேக்ருஹ்ணந்து மயா தத்தம் வஸ்தர நிஷ்பீநோதகம் '' என்ற மந்த்ரத்தினால் அபஸவ்யமாக - ப்ரதக்ஷிண மாகப் பிழிந்து, இடது மணிக்கட்டில் வைத்து, உபவிதியாய் ஆசமனம் செய்வதாம், ஜாங்ஜூவி 65 லக்வாஹ் நிகம் யுடன், 'ஹே கந்கே மமாத்மநி ஸமாகச்ச' என்று கந்கையை உள்ளே சேர்த்துக் கொள்வதாம். ப்ரஹ்மயஜ்ஞக்ரமம் பிறகு, இரண்டு ஆசமனம் செய்து ப்ராணா யாமம் செய்து " ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞயா பகவத் ப்ரீத்யர்த்தம் ப்ரஹ்மயஜ்ஞஞ யகஷ்யே" என்று ஸங்கல்பித்து, பகவாநேவ ப்ரஹ்மயஜ்ஞாக்யம் கர்ம காரயதி' என்று ஸாத்விகத்யாகம் செய்து, 'வித்யுதளி வித்ய மே பாப்மாதம் ருதாத் ஸத்ய முபை' என்று வலது கையினால் ஜலமெடுத்து இடது உள்ளங்கையைத் தடவி மந்த்ரமில்லாமல் மூன்று தடவை ஜலத்தை ஆசமனமாக ட்கொ ண்டு இரண்டு தடவை உதடைத் துடைத்து, கை அலம்பி, தலையை எல்லா விரல்களாலும், கண்களை மோதிர விரல்களாலும், முக்குப் புறங்களை ஆள் காட்டி விரலினாலும், காதுகளை சண்டுவிரலினாலும், ஹ்ருதயத்தை உள்ளங்கையாலும் தொட்டு பரிசுத்தமான இடத்தில் ட்கார்ந்து உத்தரீயத் தை உபவீதம் போல் தரித்து, ப்ராணாயாமம் மூன்று அல்லது ஒன்று செய்து, இடது கணுக் காலுக்கு மேல் வலது தொடையும் இடது தொடை யின் மேல் வலது கணுக்காலுமாகச் செய்து கொண்டு, வலது முழங்காலுக்கு மேல் இரண்டு கைகளை வலக்கை மேலாகச் சேர்த்து வைத்து, 'ஓம் பூ: தத்ஸவிதுர்வரேண்யம், ஒம் புவ: ப்ரகோதேவஸ்ய தீமஹி, ஒம் ஸாவ: தியோ யோ ல - 5 66 லக்வாஸ் நிகம் ந: ப்ரசோதயாத், ஒம் பூ: தத்ஸவிதுர்வரேண்யம் ப்ரகோ தேவஸ்ய தீமஹி, ஒம் புவ: தியோ யோ ந: ப்ரசோதயாத், ஒம் ஸாவ: தத்ஸவிதுர்வரேண்யம் ப்ரகோ தேவஸ்ய தீமஹி, ஒம் புவ: தியோ யோ ந: ப்ரசோதயாத், ஒம் ஸாவ:

தத்ஸவிதுர்வரேண்யம் ப்ரகோ தேவஸ்ய தீமஹி தியோ யோ ந: ப்ரசோத யாத், ஒம் பூர்புவ: ஸாவ: தத் ஸவிதுர்வரேண்யம் ப்ரகோ தேவஸ்ய தீமஹி, தியோ யோ ந: ப்ர சோதயாத்' என்று சொல்லி, வேதநங்களுடைய முதல் பாகங்களையும் சொல்லி, புருஷஸைக்தத்தை படித்து, அசக்தனாகில்

காயத்ரீ மந்த்ரத்தை பத்து தரம் ஜிபித்து, எழுந்து. 'ஓம் பூர்புவ: ஸாவ; ஸத்யம் தயச் சரத்தாயாம் ஜாஹோமி' என்று சொல்லி, 'ஓம் நமோ ப்ரஹ்மணே, நமோ அஸ்த் வக்நயே, நம: ப்ருதிவ்யை, நம : ஓஷதீபீய:, நமோ வாசே, நமோ வாசஸ்பதயே, நமோ விஞ்ணவே ப்ரஹூகே கரோமி' என்று மூன்று தடவை சொல்லி , வ்ருஷ்டிரளி வ்ருச்சமே பாப்மா நம் ருதாத் ஸத்யமுபாகாம்' என்று மூன் போல் வலக் கை ஜூலத்தால் இடக்கையைத் துடைத்து மந்த் ரத்துடன் ஆசமனம் செய்து, 'பகவானேவப்ரஹ் மயக்ஞாக்யம் கர்ம காரிதவாந்' என்று ஸாத்தவிக தயாகம் செய்வதாம். பிறகு, க்ருஹத்திற்கு வந்து, கைகால்களை சுத்தி செய்து கொண்டு, ஆசமனம் செய்து, ஸத் ரத்தில் சொன்னப்படி ஒளபாஸநம் செய்து, தன்னுடைய அர்ச்சாக்ருஹத்திற்குச் சென்று, குரு பரம்பரானுஸந்தான பாவகமாக பரணாமம் செய்து,⁽²⁾

•
•
•

57 லக்வாஹ்நிகம் கெளஸல்யா ஸாப்ரஜா ராம! பூர்வா ஸந்த்யா ப்ரவர்ததே உத்திஷ்ட நரசாரதூல் கர்த்தவ்யம் கைவமாஹ்நிகம்! வீர ஸௌம்யா விபுத்தயஸ்வ கெளஸல்யாநந்தவர்த்தந! ஜகத்தி ஸ்ரவம் ஸ்வபிதி த்வயி ஸாப்கே நராதிய யாமியபைதி யதுநாத ! விமுஞ்ச நித்ராம் உன்மேஷம் கச்சதி தவோங்மிஷிதே விச்வம் ஜாதஸ் ஸ்வயம் கலு ஜகத்திதமேவ கர்த்தும் தர்மப்ரவர்தனாதியா தரணீதலோஸ்மின் ஸாகாய ஸாப்ராதுமிதம் தவாஸ்து ஜகத்பதே ஜாக்ருஹி நந்தஸாநோ! அம்போஜமந்தச்சயமஞ்ஜாதார - லோலம்பமுந்மீலது லோசநம் தோ என்று பகவானை எழுப்பி, மனத்தினால் புஷ்பம் முதலானவைகளால் அர்ச்சித்து, ஆராதித்து. ப்ராணாயாமம் செய்து, த்வயத்தை உச்சரித்து, "ஸாயந்த நாபியா நாந்த கைங்கர்யஸ்ய விரோதி நம் பாபராசிம் தயாஸிந்தோ ! விந்தஸ்யாஸ்ய நாசய " என்று ப்ரார்த்தித்து, மறுபடியும் ப்ரணாமம் செய்து, 'பகவாநேவ அபிகாம் நாக்யம் கர்ம காரி அக 68 லக்வாஹ்நிகம் தவான் என்று ஸாத்த்விகத்யாகம் செய்து அபிகம்னேன பகவான் ப்ரீயதாம் வாஸ்தேவ' என்று அனுஸந்திப்பதாம். உபாதாநம் (2) பிறகு, 'க்ருதஞ்ச கரிஷ்யாமி உபாதானேன பகவந்தம் வாஸ்தேவம் அர்ச்சயிஷ்யாமி' என்று ஸங்கல்பித்து, 'பகவாநேவ உபாதா நாக்யம் கர்ம ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீதயே ஸ்வயமேவ காரயதி' என்று அனுஸந்திக்கவும். துளஸ்யம் ருதஜங்மாளி ஸதா த்வம் கேசவப்ரியே கேசவார்த்தம் லுநாமி த்வாம் வரதா பவ சோபனே மோக்ஷைகஹேதோ தரணிப்ரஸ்தே வித்தேணாஸ்ஸமஸ்தஸ்ய குரோ: ப்ரியே தோ ஆராத நார்த்தம் புருஹோத்தமஸ்ய லுநாமி பத்ரம் துளஸி கஷமஸ்வ ப்ரஸீத மம தேவேசி பரணீத ஹரிவல்லயே கஷரோத்மதநோத்புதே

துள்ளித் துவம் ப்ரஸீத மே என்ற மந்திரங்களால் துள்ளியைக் க்ரஹிக்கவும். ஞாயிறு, செவ்வாய், வெள்ளி என்ற கிழமைகளி லும், த்வாதசி, அமாவாஸ்யை, பெள்ளைமீது திதிக் களிலும், எல்லாவிது ச்ராத்த தினங்களிலும் துள் * " லக்வாஹ்நிகம் 69 லியைக் க்ரஹிக்கலாகாது. அஸ்த்ரமந்த்ரத்தினால் ஸமித், புஷ்பம் முதலானவைகளைக் க்ரஹிக்கவும், முதலில் 'ஹூம்' என்று தொட்டு, 'விரிஞ்சேந ஸ்ஹோத்பந்த பரமேஷ்ட நிஸர்கஜை நுத ஸ்ரவாணி பாபா தர்ப்ப! ஸ்வஸ்திகரோ பவ என்கிற மந்திரத்தால் தர்பந்களைக் க்ரஹிக்கவும். அவகாசமிருக்கும் பகஷத்தில் மந்த்ரஜபாதிகளைச் செய்வதாம். பிறகு, பகவானேவ உபாதா நாக்யம் கர்ம காரிதவான்' என்று அனுஸந்தித்து, 'உபா தானேன பகவான் ப்ரீயதாம் வாஸ்தேவ:' என்று உபாதானத்தை அர்ப்பணம் செய்வது. இல்லை (3) "க்ருதஞ்ச கரிஷ்யாமி இல்லையா பகவத்கர்மணா பகவந்தம் வாஸ்தேவம் அர்ச்சபிஷ்யாமி" என்று இல்லையை ஸங்கல்பித்து. பகவானேவ இல்லை க்யம் கர்ம ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீதயே ஸ்வயமேவ காரயதி" என்று ஸாத்த்விகத்யாகம் செய்து, மூல மந்த்ர ப்ராணாயாமம், மூலமந்த்ர ஜபஞபமந்த்ர ஸ்நாநம், பகவானின் திருமேனி த்யானத்துடன் அவன் திருவடியினின்று பெருகிய தீவ்ய தீர்த்த ஸ்நாநானுஸந்தானமான மாநஸஸ்நாநமெல் லாம் செய்து, கைகால்களை சுத்தம் செய்து கொண்டு. இரண்டு ஆசமனம் செய்து, ப்ராணா யாமம் செய்து, ஸ்ரீபகவதாஜ்ஞா பகவத் ப்ரீத்லக்வாஹ்நிகம் யர்த்தம் மாத்த்யாஹ்நிகஸந்த்யாழபாஸிஷ்யே' என்று ஸங்கல்பித்து ஸாத்த்விகத்யாகம் செய்து, காலையில் போல் ஆபோ ஹிஷ்டா' முதலிய மந்த ரங்களால் ப்ரோத்து. ஆப: புநந்து இத்யநு வாகஸ்ய ஆபா: ரிஷி: அனுஷ்டுப்சந்த: ப்ரஹ்மண ஸ்பதிர் தேவதா' என்று ந்யாஸம் செய்து, 'அபாம் ப்ராசனே விநியோக:' என்று சொல்லி, கையில் ஆசமனத்திற்குப் போல் தீர்த்தம் எடுத்து 'ஓம் ஆப: புநந்து ப்ருதிவீம் ப்ருதிவீ பூதாபுநாது மாம் புநந்து ப்ரஹ்மணஸ்பதிர் ப்ரஹ்ம பூதா புநாது மாம் யதுச்சிஷ்ட மபோஜ்யம் யத்வாதுச் சரிதம் மம ஸ்ரவம் புநந்து மாமாபோரஸதாஞ்ச ப்ரதிக்ரஹஸ்வாஹா' என்று சொல்லி ட கொண்டு ஆசமனம் செய்து, முன்போல் ததி க்ராவண்ண' என்று தொடங்கி மந்த்ரங்களி னால் ப்ரோகஷித்து, ஒரே அர்க்கியம் விட்டு (எட்டு முஹற்ததங்கள் 16 நாழிகை கடந்த பகஷத்தில் ப்ராணாயாமம் செய்து, மாத்தயாஹ்நிக ஸந்த்யா காலாதிக்ரம ப்ராயச்சித்தார்த்தம் த்விதீயார்க்ய ப்ரதானம் கரிஷ்யே' என்று ஸங்கல்பித்து, ப்ராத: காலத்தில் சொல்லப்பட்ட மந்த்ரத்தினால் அர்க் யம் விட்டு) மீதியெல்லாம் முன்போல் செய்வது, ஸங்கல்பாவஸரங்களில், 'மாத்யாஹ்நிக ஸந்த்யா' என்று சொல்லவேணும். ப்ராதர்த்யாயாமி' என்ற ச்லோகம் சொல்ல வேண்டுமிடத்தித்தலே 'மத்த்யந்திதே து ஸாவித்ரீம் ரவிமண்டல மத்யகாம் யுவதில் தாம்

சூலகாமரந்தீம் லக்வாஹ்நிகம் யஜூர்வேதம் வ்யாஹரந்தீம் ச்வேதாம் சூலகராம் சிவாம் யுவதீம் ருத்ரகேவத்யாம் தயாயாமி வ்ருதவாஹநாம்!' என்று த்யானம் செய்வது. உபஸ்ததானத்தின் போது, ஆஸுத்யே நேதி ருசஷ்டகஸ்ய ஹிரண்ய ஸ்தாப ரிஷி: ஆத்யயோ : த்ரிஷ்டுப், சதஸ்ர ணாம் காயத்ரீ ஹகத்யுஷ்ணிக்தரிஷ்டுப்சந்தாம்ஸி, ஸவிதா தேவதா' என்று ந்யாஸம் செய்து, மாத் யாஹந்கஸந்தயோபஸ்ததானே விநியோக: என்று சொல்லி அஞ்ஜலி செய்து, ஆஸுத்யேந ரஜஸா வர்தமானோ நிவேசயந் அம்ருதம் மர்த்யஞ்ச ஹிரண்யயேந் ஸவிதா ரதேந் ஆதேவோ யாதி புவநா விபச்யந் உத்வயம் தமஸ்ஸ்பரி பசயந்தோ ஹ்யோதிருத்தரம் தேவம் வேத்ரா ஸார்ய மகந்ம ஹ்யோதிருத்தமம் உது த்யம் ஹாதவேதஸம் தேவம் வஹந்தி கேதவ : த்ருசே விச்வாய ஸார்யம் சித்ரம் தேவாநா முத காத நீகம் சகஷ் மித்ரஸ்ய வருணஸ்யாக்நே ஆப்ரா த்யாவாப்ருதிவீ அந்தரிக்ஷ ஸார்ய ஆத்மா ஹகதஸ் தஸ்ததுஷ்ச தச்சகஷ் தேவ ஹிதம் புரஸ்தாத் சுக்ரமுச்சரத் !! என்று சொல்லி, வயோமமுத்திரையால் கைவிரல் சந்தால் ஸார்யனைப் பார்த்துக் கொண்டு, பசயேம் சரதச்சதம், ஜீவேம் சரதச்சதம், நந்தாம் சரதச்சதம், மோதாம் சரதச்சதம், *** 72 லக்வாஹ்நிகம் பவாம சரதச்சதநேணவாம சரதச்சதம், ப்ரப்ர வாம சரதச்சதம், அஜீதாஸ்ஸ்யாம சரதச்சதம் ஹ்யோக்சஸார்யம் தருசே' என்று சொல்லி அஞ்ஜலியுடன், 'ய உதகாந் மஹதோராணவாத் விப்ராஜ மாந: ஸரிரஸ்ய மத்த்யாத் ஸமாவ்ருதபோலோ ஹிதாகஷஸ் ஸமிர்யோ விபச்சிந் மனஸா புநாது' என்று உச்சரித்து, மீதியைக் காலையில் போல் செய்து, அஷ்டாகஷாஹபம் செய்து, 'பகவாநேவ மாத்யாஹ்நிக ஸந்தயோபாஸநம் அஷ்டாகஷா ஹபஞ்ச காரிதவான்' என்ற ஸாத்த விகத்யாகம் செய்வதாம். பிறகு, கைகால்களை சுத்தி செய்து இரண்டு ஆசமனம் செய்து, ஆராதன விடம் சென்று, சண்டாதி த்வாரபாலகர்களை த்யானித்து ஸே வித்து அநுஜ்ஞை பெற்று, வலது பாதத்தை முதலில் வைத்து உள்ளே ப்ரவேசித்து அஷ்டாங்கப்ரணாமங்களைச் செய்து, வலது கையினால் மூலமந்த்ரத்தினால் கண்டா நாதம் செய்து, மூன்று தடவை கைதட்டி ஸாளக்ராமப் பெட்டி யை அஞ்ஜலி செய்து, திருக்காப்பு நீக்கி (திறந்து) பகவானுக்கு முன்பு வலது பக்கத்தில் இரண்டு தர்பங்களை சேர்த்து, 'ஆஸந மந்த்ரஸ்ய ..... தேவதா', ஆஸநே விநியோக: 'ப்ருத்வி ..... ஆஸ நம்' என்று அந்கே அட்கார்ந்து உத்தரீயத்தை உபவீதமாக்கி, 'அஸ்மத்தேசிக ..... ஸம்சரயே !'②

73 லக்வாஹ்நிகம் என்று அனுஸந்தித்து, த்வயத்தை உச்சரித்து. "அகில ஹேயப்ரத்ய நீக கல்யாணைகதான ! ஸ்வே தர ஸமஸ்தவஸ்து விலக்ஷணாநந்த ஹ்ஞாநாதந் தைகஸ்வரூப லாவண்யயெளவநாத்ய நந்த குண கண நிதி திவ்யரூப ! அநந்த கல்யாண சுணகணோ பேத

உபயவிபூதிநாத் ஸ்ரீமந்நாராயண அநந்ய சரண : த்வத்பாதாரவிந்த யுகளம் சரண மஹம் ப்ரபத்யே' என்று அனுஸந்தித்து, ஸ்ரீவ திவ்ய பூஷண ஆயுதங்கள் விளங்குவதும், திருவினால் அழகுற்ற திருமார்பு உடையதுமான திருமேனி யைத் திருவடியினின்று திருமுடிவரையில் யதா சக்தி த்யானம் செய்து பூஜையை ஆரம்பிப்பது. மூலமந்த்ரத்தை மனத்தினால் இருபத்தெட்டு தரம் சொல்லி ப்ராணாயாமம் செய்து, அஞ்ஜலி யுடன், 'ஓம் க்ருதங்ச கரிஷ்யாமி பகவந்தித்யே ந பகவத் ப்ரீத்யர்த்தேந மஹாவிபூதி சாதுராத்மய பகவத்வாஸாதேவபாதாரவிந்தார்சநேந் இஞ்பா ராதநேந பகவத்கர்மணா பகவந்தம் வாஸாதேவ மர்ச்சயிஷ்யாமி' என்று ஸங்கல்பித்து, "ஓம் பக வதோ பலேந பகவதோ வீரயேண பகவதஸ் தேஜஸா பகவது : கர்மணாபகவத : கர்ம கரிஷ்யாமி பகவதோ வாஸாதேவஸ்ய" என்று பலமந்த ரத்தை அனுஸந்தித்து, 'பகவாநேவ ஸ்வகியே ந மயா ஸ்வகீயைருபகரணை : ஒளபசாரிகாதிகாந் போகாந் ஸ்வஸ்மை ஸ்வப்ரீதயே ஸ்வயமேவ ப்ரதிபாதயதி' என்ற விதமாக ஸாத்விகத்யாகம் செய்வது. பிறகு பூதசத்தி. 14 லக்வாஹ்நிகம் 'ஓம் வாம் நம : பராய ஸ்ரவாத்மநே நம : என்று பாதங்களில், 'ஓம் வாம் நம : பராய நீவ்ருத்த்யாத்மநே நம : ' என்று குஹ்ய ஸ்த் தானத்தில், 'ஓம் ராம் நம : பராய விச்வாத்மநே நம : ' என்று ஹ்ருதயத்தில், 'ஓம் யாம் நம : பராய புருஷாத்மநே நம : ' என்று முக்கு நுனியில், 'ஓம் ஜேளம் நம : பராய பரமேஷ்ட்யாத்மநே நம : ' என்று தலையில் ந்யாஸம் செய்து, மூலமந்த்ரத்தை பன்னிரண்டு அல்லது ஆறு தடவை அனுஸந்தித்துக் கொண்டே ப்ராணாயாமம் செய்து, மூல மந்த்ரத்துடன் நாபியைத் தொட்டு, மந்த்ரத்தினால் உண்டான வாயுவினால் உடல் தத்தவக்ரமமாக சோஷித்ததாக நினைத்து. மறுபடியும் ப்ராணாயாமம் செய்து, ஹ்ருதயத் தைத் தொட்டு, மந்தரத்தினால் உண்டான சக்ரா கனிஞ்வாலையினால் உடலெல்லாம் தஹிக்கப்பட்ட தாக நினைத்து, தன்னை பகவானுடைய வலது திருவடி கட்டை விரலில் நுழைந்ததாக்கி, முன் போல் ப்ராணாயாமம் செய்து, பகவத் கைங்கர்ய யோக்யதை வந்ததாகக் கொண்டு, அதனின்று அவனுடைய இடது திருவடிக் கட்டைவிரலில் தன்னைச் சேர்த்து அதன் நகவொளியம்ருதரஸத் தினால் சுத்தமாக்கி, கைங்கர்யம் செய்ய அனுசூல மான திவ்யமான உடல் பெற்றதாக நினைத்து, 'ஓம் ஜேளம் நம :, பராய பரமேஷ்ட்யாத்மநே நம : என்று தலையில், 'ஓம் யாம் நம :, பராய புருஷாத் மநே நம : என்று முக்கு நுனியில், "ஓம் ராம் நம : 75 TH SE②

லக்வாஹ்நிகம் பராய விச்வாத்மநே நம : ' என்று ஹ்ருதயத்தில், "ஓம் வாம் நம் பராய நிவ்ருத்த்யாத்மநே நம : ' என்று குஹ்யத்தில், ஓம் வாம் நம : பராய

ஸர் வாத்மனே நம: ' என்று பாதங்களில் ந்யாஸம் செய்து, முன்போல் ப்ராணாயாமம் செய்து, பக வானுடைய இடது திருவடிக் கட்டைவிரவி னின்று பெருகின அமிருததாரையினால் ஸ்னானத் தையும், ஊர்த்வபுண்ட்ரத்தையும் த்யானிப்பதாம், இது பூதசுத்தி பிறகுப்ராணாயாமத்துடன் அஷ்டாக்ஷரமந்த் ரத்தின் ரிஷிச் சந்தோகேவதாந்யாஸம் செய்து, ஆராதனே விநியோக: ' என்று சொல்லி அங்கந்யா ஸம்வரை செய்து, ஹருதய கமலத்தில் அத்யத்புத் மான திவ்ய மங்கள விக்ரஹவிசிஷ்டனான பகவானை த்யானம் செய்து, அர்க்கியம், பாத்யம், ஆசமனீயம், கந்தம், புஷ்பம், தூபம், தீபம், நெவேத்யம் முதலானவைகளால் மாநஸமாக யதாசக்தி ஆரா தனம் செய்வதாம். இது ஹ்ருத்யாகம். பிறகு, பகவன் புண்டீகாக்ஷ ஹருத்த்யாகந்து மயா க்ருதம் ஆத்மஸாத் குரு தேவேச பாற்யை: த்வாம் ஸம்யகர்சயே விபோ ஸகலலோகேச ! ப்ரணதார்த்தி ஹராசயுத த்வாம் பக்த்யா பூஜயாம்யத்ய போகைரர்க்யாதிபி : க்ரமாத் 16 லக்வாற்றிகம் என்று விள்ளுபித்து, மேடையில், தனக்கு எதிரில் இடது பக்கத்தில் தீர்த்த பூர்ணமான கும்பத்தை வைத்து, அதில் ஏல்பொடி குங்குமப்பு கர்பூரம் துளைசீதளம், புஷ்பம் சேர்த்து மூலமந்திரத்தை இடதுகை துணையாக வலது கையினால் ஏழு தடவை தீர்த்தத்திற்கு ஜிபித்து, அதே விதமாக மூலமந்த்ரத்தினால், 'சோஷயாமி, தாஹுயாமி, ப்லாவயாமி' என்று சோஷணாதிகளைச் செய்து, 'திவ்யாம்ருதமயம் தோயமுத்பாதயாமி' என்று மூலமந்த்ரத்தினால், திவ்ய தீர்த்தமாக்கி அஸ்த்ர மந்த்ரத்தினால் ரக்ஷை செய்து, ஸாபிமுத்திரை காண்பித்து, கந்தம் புஷ்பம் முதலான த்ரவ்யங் களை மேடையிலே எதிரில் தகவிணபாகத்தில் வைத்து, மூலமந்த்ரத்தினால் முன்போல் சோஷணாதிகளைச் செய்து, அஸ்த்ரமந்த்ரத்தினால், செய்து, ஸாபி முத்திரையைக் காண்பித்து ஸித்தமாக்கவும், பிறகு, எதிரில் பீடத்தில், ஆக்னேயம் (தென் கிழக்கு) முதலான மூலை திக்குக்களில் க்ரமமாக அர்க்ய - பாத்ய - ஆசமனீய - ஸ்நாநீய பாத்திரங் களையும், நடுவில் ஸ்வார்த்த தோய்பாத்திரத்தை யும் வைத்து, வேறு தீர்த்தத்தினால் மூலமந்த்ரத்தி னால் சோதித்து, சோஷணாதிகளைச் செய்து, முன் அபிமந்திரிக்கப்பட்ட தீர்த்தத்தினால் அவைகளை மூலமத்ந்ரத்தினால் பூர்த்தி செய்து. துளைசீதனங்களைச் சேர்த்து, இடது கை தொட்ட வலது கையை அர்க்யாதி பாத்திரங்களின் மேல் லக்வாற் றிகம் 77 வைத்து, மூலமந்த்ரம் சொல்லி 'ஓம் நமோ பகவதே அர்க்யம் பரிகல்பயாமி ஓம் நமோ பக வதே பாத்யம் பரிகல்பயாமி' என்ற ரீதியில் அர்க்யாதி களை அமைத்து . அர்க்ய பாத்திரத்திலிருந்து உத்தரிணியால் தீர்த்தம் எடுத்து, ஆராதன மேடை, மற்ற த்ரவ்யங்கள் முதலாக எல்லா வற்றையும் தன்னையும் ப்ரோக்ஷித்து, ஸாளக்ராம சிலையில் அருந்தத்திவ்ய

பூஷணாய்தோபேதனாய், திவ்யரத்ன மயாஸநத்தில் அமர்ந்திருப்பதாக, பெரிய பிராட்டியடின் கூடிய இஷ்டமான பகவன் மூர்த்தியை பஞ்சோபநிஷந் மந்த்ரங்களால் த்யா னம் செய்து, 'பகவன்! ஸமாராத நாபிமுகோ பவ' என்று ப்ரார்த்தித்து, மூலமந்தரத்தினால் தண்ட ப்ரணாமங்களைச் செய்து, 'ப்ரஹ்மாத்யா: ஸகலா தேவா: யம் ந ஸ்மர்த்தும் பீச்வரா ஸ ஏஷ பகவாந் அத்ய மம்பரத்யகஷதாம் கத: ' என்று மகிழ்ந்து, 'ஸ்வாகதம் பகவந் அத்ய மாம் தாரயிதுமாகத: தந்யோஸ்ம்ய நுக்ருஹ்தோரஸ்மி க்ருதார்த்தோஸ்மி க்ருபா நிதே!' என்று ஸ்வாகதம் (நல்வரவு) கூறி, 'ஸாந்தித்யம் குரு தேவேச ஸ்ரவதா ஸ்ரவகாமத த்ரவ்ய மந்த்ரக்ரியாபக்தி - சரத்தாஹா நிம் ஸஹ ப்ரபோ ' லக்வாஹ்நிகம் என்று ஸாந்தித்தியம் செய்து அபராதம் பொறு க்க ப்ரார்த்தித்து, திருமேனி த்யானம் செய்து, ப்ராணாயாமம் செய்து, மூலமந்தரத்துடன் பக வன் அயமாத்மா தவைவ என்பதாம். பிறகு, "இஜ்யாகாலஸ்த்ருதீயோதயம் அஹ்நோம் சஸ் ஸமுபாகத் :

ஸம்பந்தாச்சைவ ஸம்பாரா கல்பிதாந்யாஸநாநி ச அவலோகந்தாநேந் தத் ஸர்வம் ஸபலம் குரு மதநுக்ரஹாய க்ருபயா த்வம் அத்ராசகந்துமர்ஹஸி !!' என்று விஜ்ஞாபித்து, மூலமந்தரத்தினால் மந்த்ரா ஸநம் ஸமர்பித்து, அங்கு எழுந்தருளியிருக்கும் பகவானுக்கு, உத்தரணியால் அர்க்யத்தை எடுத்து, பகவன் ! அர்க்யமவலோகய ப்ரதிக்ரு ஹ்ணீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, இடது கையால் கண்டா நாதத்துடன் வலக்கையால் மூலமந்தரத் தினால் பகவானுடைய வலது திருக்கையில் மனத் தினால் சிறிது ஸமர்பித்து, தீர்த்தத்தை பீடத்தின் வலப்புறத்தில் வைக்கப்பட்டிருக்கும் ப்ரதிக்ரஹ பாத்திரத்தில் சேர்ப்பதாம். உத்தரிணியால் ஸமர்ப்பித்த தீர்த்தமெல்லாம் ப்ரதிக்ரஹபாத்தி ரத்திலேயே சேர்ப்பதாம் 'ஸதா ஸம்வாஹ்யமாநம் தைர் நித்யை: த்வச்சரணத்வயம் மமாபி கரயோரத்ய நிதேஹி கருணாநிதோ லக்வாஹ் நிகம் என்று ப்ரார்த்தித்து, பாத்யத்தை எடுத்து, பகவன் பாத்யம் அவலோகய, ப்ரதிக்ருஹ்ணீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, மூலமந்திரத்தினால் பாதுங் களில் மனத்தால் சிறிது ஸமர்ப்பித்து, ப்ரதி க்ரஹபாத்திரத்தில் சேர்ப்பது. பாத்யம் இரண்டு தடவை. பிறகு, ஆசமநியத்தை எடுத்து, 'பகவன் ஆசமநியம் அவலோகய, ப்ரதிக்ருஹ்ணீஷ்வ' என்றுப்ரார்த்தித்து, வலது கையினால் மூல மந்தரத்தினால் சிறிது சேர்ப்பது. ஆசமன தீர்த் தம் மூன்று. பிறகு, பகவன் கந்தபுஷ்பதூபதீபா தீந்யவலோகயப்ரதிக்ருஹ்ணீஷ்வ என்று ப்ரார்த் தித்து, ஸ்ரவார்த்த தீர்த்தத்தால் அவைகளை மூலமந்தரத்தினால் மொத்தமாக ஸமர்ப்பித்து, 'பகவன் ஏத்தாஸநா நுபந்திந் : ஸ்ரவாந் அபராதாந் கஷமஸ்வ , ப்ரீயதாமநேந வா தேவ!' என்று ப்ரார்த்திக்கவும். பிறகு, ஆத்மாத் மீயம் ஸ்ரவம் நித்யகின்கரத்வாய ஸ்வீகுரு' என்று ப்ரார்த்தித்து, "பகவன் ஸ்நாநாஸனமவலோகய ப்ரதிக்ருஹ்ணீஷ்வர் என்று ப்ரார்த்தித்து, வெளி

யில் ஸ்நாநாஸனத்தை, மூலமந்தரத்தினால் ஸமர்ப்பித்து,
சாளக்ராமமூர்த்தியை அங்கே எழுந் தருளப்பண்ணி பாத்யமாசமநீயம் ;
பிறகு. தந்த காஷ்ட் கண்டுவோத்யுபசாராந் ப்ரதிக்ருஹனீ ஷ்வ' என்று
ப்ரார்த்தித்து, ஸ்ரவார்த்த தோயத் தினால் மூலமந்திரத்தினால்
ஸமர்ப்பித்து, முன் தரித்த வஸ்த்ரபூஷணாதிகளைக் களைந்து விஷ்வக்
ஸேனருக்கு ஸமர்ப்பித்ததாக நினைத்து, ஸ்நாந80 லக்வாஹ்நிகம்②

:
:

வஸ்த்ரம் ஸமர்ப்பித்து, ஸ்நாநீயபாத்திரத் திலிருந்து எடுத்து, இடது
கையினால் மணி ஆடித்துக்கொண்டு மூலமந்தரத்தினால் அபி ஷேச நம்
செய்வதாம். மூர்த்தியை உலர்ந்த வஸ்த் ரத்தினால் துடைத்துப் பெட்டுயில்
எழுந்தருளப் பண்ணி ஸ்ரவார்த்த தோயத்தினால் ஆரத்தி பாத்யம்
ஆசமநீயம் ஸமர்ப்பித்து, பகவன் ஏத்தனுபபந்தி : ஸ்ரவாந் அபராதாந்
கஷமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து அநேந ப்ரீயதாம் வாஸ் தேவா என்று
அனுஸந்தானம் செய்யவும் பிறகு, 'பகவன் அலங்காராஸ நமவலோகய
ப்ரதிக்ருஹனீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, மனத் தினால் மூலமந்தரத்தினால்
ஸமர்ப்பித்து, அங்கு எழுந்தருளியிருப்பதாக த்யானம் செய்து. அர்க் யாதி
பாத்திரங்களிலுள்ள ஜலத்தை வேறிடத் தில் சேர்த்து, இடது
பாகத்திலிலுள்ள கும்ப தீர்க் தத்தால் பாத்திரங்களை நிறைத்து,
ஸ்நாநீயபாத் ரத்தில் பாநீயம் வைத்து முன் போல் பரிகல் பநம் செய்து,
கண்டா நாதத்தோடு கூட அர்க்கியம், பிறகு, பாத்யம் ஆசமனீயம், பகவன்!
பீதாம்பர மவலோகய , பரதிக்ருஹனீஷ்வ, கிரீட மகுடாதீர் அவலோகய ,
தில்ய பூஷணாயவலோகய, தில்யயக் ஞோபவீதமவ லோகய , ஊர்த்வ
புண்ட்ர திலகம் அவலோகய ப்ரதிக்ருஹனீஷ்வ என்று ப்ரார்த் தித்துக்
தனித்தனியாக பீதாம்பராதிகளை ஸ்ர வார்த்த தோயதித்தால்
ஸமர்ப்பணம் செய்து, * லக்வாஹ்நிகம் கந்த - புஷ்பங்களை, 'பகவன்!
இமான் கந்தாந் அவலோகய , ப்ரதிக்ருஹனீஷ்வ' என்ற விதமாக
ஸமர்ப்பித்து, தூபத்தை எடுத்து, சோஷணாதி கள் செய்து, அர்க்ய
ஜலத்தினால் ப்ரோகஷணம் செய்து, அஸ்தர மந்தரத்தினால் ரக்ஷை
செய்து, ஸ்ரபிமுத்திரயைக் காண்பித்து, 'பகவன்! தூபமவலோகய
ப்ரதிக்ருஹனீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, கண்டா நாதத்தோடு ஸமர்ப்பித்து
அவ்வாறே தீபமும் ; ஆசமநீயமும், மூலமந்தரத் தினால் ஒவ்வோர்
அகஷரமாக, 'ஓம் ஓம், ஓம் நம்' என்ற விதமாக புஷ்பங்களையோ
துளைசீதளங்களை யோ திருவடியில் சேர்த்து, சக்தியிருந்தால் வேறு
பகவன் மந்தரங்களாலும் ஸஹஸ்ர நாமங்களா வும் அர்ச்சித்து ப்ரணாமம்
செய்து, ஸ்தோத்திரங் களைப் படித்து, பகவன் ஆயமாத்மா தவவை நித்ய
இங்கர என்று தன்னையே நித்யகிங்கரணாக ஸமர்ப் பித்து.

மூலமந்திரத்தை ஜிபித்து, பகவன் மாத் ராம் பரதிக்ருஹ்ணீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, அதை ஸ்ரவார்த்த தோயத்தினால் மூலமந்தரத்தி னால் ஸமர்ப்பணம் செய்து, கண்டா நாதத் துடன் அர்க்யம் ஸமர்ப்பித்து, பகவன் ஏத தாஸநாநுபந்தின . அபராதாந் கஷமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, அனேன ப்ரீயதாம் வாஸாதேவா என்று அனுஸந்திக்கவும். போஜ்யாஸனம் பிறகு , போஜ்யாஸநமவலோகய ப்ரதிக்ருஹ் ணீஷ்வ என்றுப்ரார்த்தித்து மனத்தினால் ஸமர்ப் பித்து, அங்கு எழுந்தருளியிருப்பதாக த்யானம் ல் -6 லக்வாஹ்நிகம் செய்து, பாத்யம் ஆசமனீயம் ஸ்ரவார்த்த தோயத் தினால் மதுபர்கம் , ஆசமனீயம், பச , ஸ்வ ர்ணம். ரத்னங்கள் ஸமர்ப்பித்து, எல்லா நைவேத்ய பதார்த்தங்களையும் பகவானுக்கு முன்பு வைத்து, சோஷணாதிகளால் சோதனம் செய்து, அர்க்ய ஜூலத்தினால் ப்ரோக்ஷித்து அஸ்தர மந்திரத் தினால் ரக்ஷை செய்து, ஸாபி முத்ரை காட்டு (காண்பித்து), அஞ்ஜலியடன் நின்றுகொண்டு, மாமநாத்ருத்ய தோஷணாம் நிதிம் பக்திவிவர்ணிதம் க்ருதவேதம் க்ருபயா ஸ்ரவம் த்வதரஹும் ஸ்வீகுரு ப்ரபோ என்று ப்ரார்த்தித்து, ஸ்ரவார்த்ததோயத்தி லிருந்து தீர்த்தம் வலது கையில் சேர்த்து, இடது கையினால் கண்டையை சப்தித்துக் கொண்டு, பகவன்! ஸபான்னமவலோகய , ப்ரதி க்ருஹ்ணீஷ்வ' என்கிற ரீதியினால் எல்லாவற்றை யும் சொல்லி மூலமந்தரத்தினால் க்ராஸ முத்திரை யினால் நிவேதனம் செய்வகாம். அவ்வப் பொழுது பானீய பாத்திரத்திலிருந்து பாநீயத் தையும் முன்போல் ஸமர்ப்பிப்பதாம். பிறகு, ஸ்ரவார்த்த தோயத்திலை கை சுத்தி செய்யச் சேர்த்து பாத்யம் ஆசமனீயம் தாம்புலம் ஸமர்ப் பித்து, ப்ரணாமம் செய்து, பகவன் ஏத்தாஸநா நுபந்தின : அபராதாந் கஷமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, அனேன ப்ரீயதாம் வாஸாதேவ: ' என்று அனுஸந்திப்பதாம். லக்வாஹ்நிகம்②

83 புனர்மந்தராஸனம் பிறகு, முன்பு ஸமர்ப்பிக்கப்பட்ட மந்தரா ஸதத்தை கூர்ச்சத்தினால் சோதித்ததாகக் கொண்டு 'பகவன் / புனர்மந்தராஸநம் அவ லோகய , ப்ரதிக்ருஹ்ணீஷ்வ' என்று ப்ரார்த் தித்து, அங்கு எழுந்தருளியிருப்பதாக த்யானம் செய்து, பாத்ய ஆசமனீயத்துடன் 'பகவன்! கந்த புஷ் தூபதீபாதிகமவலோகய ப்ரதிக்ருஹ் ணீஷ்வ என்று ப்ரார்த்தித்து. ஸ்ரவார்த்த தோயத்தினால் ஸமர்ப்பித்து பக்ஷயங்கள் பழங்கள் தாம்புலாதிகள் உண்டாகில் முன்போல் ஸமர்ப் பித்து, ப்ரணாமம் செய்து. பகவன் ஏத்தாஸநாநு பந்திந: ஸ்ரவாந் அபராதாந் கஷமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து. அனேன ப்ரீயதாம் வாஸாதேவ" என்பதாம். பாயங்காஸனம் பிறகு. பகவன் பர்யங்காஸநமவலோகய , ப்ரதி க்ருஹ்ணீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, பாத்யம் ஆசமனீயம் ஸமர்ப்பித்து, வஸ்தர பூஷணாதிகளைக் களைந்து விழவக்ஸேந்றிடம் சேர்த்து . சயநக் திற்கு உசிதமான ம்ருதுவான வஸ்தர பூஷணங் களை மனத்தினால் ஸ்ரவார்த்த தோயத்தினால் ஸமர்ப்பணம் செய்து, ஆசமனீயத்தை சேர்த்து. கந்த புஷப தூபதீபாதிகளை தோயத்தினால் ஸமர்ப்பித்து, கர்பூர நீராஜனத்தை ஸமர்ப் பித்து, வெளியில் சேர்த்து சக்திக்குத் தகுந்தபடி பகவானை ஸ்தோத்ரம் செய்து, பகவானேவ 84 லக்வாஹ்நிகம் ஸ்வதீயேக மயா ஸ்வகீயைச் சுபகரணை: ஒளபசாரிகாதீந் போகாந் ஸ்வப்ரீதேயே ப்ரதிபா திதவாந் என்று அனுஸந்தானம் செய்து, பகவன் விழவக்ஸேநாராதனாய மாமநூஜானீஹி என்று பகவானிடம் அனுஜ்ஞை பெற்று, கும் பத்தில் மிகுந்துள்ள தோயத்தினால் விழவக்ஸேந ருக்கு அர்க்யாதிகளை அவரது மந்தரத்தினால் ஸமர்ப்பித்து, ஏதாவது நிவேதனம் செய்து, 'பகவன் ஆசர்யாராத நாய மாமநூஜானீஹி' என்று அநுக்ஞையைப் பெற்றுக்கொண்டு, தன் னுடைய ஆசார்யனையும் அவர் திருநாமத்தைக் கொண்டு ஆபாதித்து, பகவானுக்கு, கண்டா நாதத்தோடு அர்க்யம் ஸமர்ப்பித்து, இடுபில் கட்டிய உத்தர்யத்துடன் அஷ்டாங்கமானப்ரணா மங்களைச் செய்து, அஞ்சலியடன் நின்று, ஸ்ரீ த்வதரச்சநாமத்யே யஜோதம் புத்தியிருவகம் அபராதசுதம் சாங்க ஜாதவைகல்ய மச்சுத தத்ஸ்ரவம் தேவதேவேச கஷமஸ்வ கருணாகர அநந்யகதிநூ பீதபீதே நாத்ய மயார்த்தித: " என்று ப்ரார்த்தித்து ஆசமனம் செய்வதாம் பிறகு தர்ப்பணாருபமாகவாவது வைச்வதேவம் செய்வதாம். பகவானுக்கு அபிஷேகம் செய்த தீர்த் தத்தை தான் எடுத்துக்கொண்டு பரிஜனங்களுக் கும் கொடுப்பதாம். லக்வாஹ்நிகம் அனுயாகம் பிறகு, கை கால்களை சுத்தம் செய்து

உறங்குவதாம் லக்வாஹ்நிகம் கடைசியாமத்தில் நித்திரையை விட்டு, மறுபடி யும் முன்னாள் போல் எல்லாம் செய்வதாம். இப்படி இருப்பவருக்குக் காலமெல்லாம் ஸபலம், அதிப்ரபுத்தாத் வங்கீச வம்சபாதோஜபாஸ்கராத் வேங்கடாசார்ய ஸாந்த்ராத் மருத்வான் பாடவாலின: || ஸபத்த தாபாதி - ஸம்ஸ்கார தத்க்ருபாத்தாஹ் நிகார்த்ததே : தற்பயந்தலகஷ்மணாபிக்க்ய போகீந்தரபதஜீவந : 1 இத்யேவம் ஸமக்ருஹ்ணாசச்சீ ரங்கராமானுஜோ முநி : அர்த்திதஸ் ஸாதுபி : ஸ்ரீமத் கோபாலார்ய ஸதாஹ்நிகம்! யந்நாம் நி கீர்த்திதே ஸத்பி: க்ரியதோஞ்ஜலிராதராத் தம் வங்கிவம் ச ஸம்பூதம் வேங்கடார்ய குரும் பஜே ஸ்ரீமதே வேதாந்த ராமானுஜ மஹாதேசிகாய நம: லக்வாஹ் நிகம் ஸம்பூர்ணம் ஸ்ரீமதே ரங்கராமானுஜ மஹாதேசிகாய நம (ஸ்ரீ - ஆர். வேங்கடாசார்யரும், ஸ்ரீ-தி. வீ. ராஜ்கோபாலனும் செய்த மொழிபெயர்ப்படு.) கூபமஸ்து .

Appendix - +Dyugangā द्युगङ्गा①

Goals ध्येयानि②

Dyugangā (<https://rebrand.ly/dyuganga>) is a work group dedicated to the promotion of ever-victorious Hindu ideals and arts. It's current focus is in presenting important texts for easy study.

The texts may be presented as

- audio files (eg: [MahAbhArata audio book project](#)),
- as web pages (eg: [Apastamba-gRhya-sUtra](#), [Apastamba-dharma-sUtra](#), [EkAgnikANDa commentary](#), [manu-smRti](#), [raghuvaMsha](#), more [kalpa-texts](#), [tattva-texts](#), [universal subhAShita DB](#)),
- as dictionaries (eg: [stardict](#))
- ebooks distributed on various platforms (eg: [book-pub](#), amazon, google play).

You may subscribe to mail-streams for past and future announcements ([dg](#), [hv](#), [san](#)).

The choice of material heavily depends on the special interests of its current lead (vedas, kalpa, purANAs).

संस्कृतानुवादः③

द्युगङ्गा नाम कार्यसंस्था उजेयानां भारतीयपुरुषार्थपरिकल्पनानाज्च हिन्दुकक्लानाज्च प्रसारणाय वर्तते। तदीयस् स्थूलोद्देशोऽधुना प्रमुखग्रन्थानाम् अध्ययनसौकर्याय प्रस्तुतिः। ततो ग्रन्थसङ्कलनकेन्द्रम् इति वक्तुमलम्।

ग्रन्थानाम् प्रस्तुतिर् ध्वनिसञ्चिकाभिस् स्यात् (यथा [महाभारतपारायणप्रसारणे](#)), जालक्षेत्रपृष्ठैर् वा (यथा [विश्वासस्य मन्त्राटिष्ठनीषु](#), [एकाग्निकाण्डटीका](#)), शब्दकोशैर् वाऽपि ([stardict](#))।

सद्यश्च ग्रन्थाः संस्थाग्रण्या रुचिविशेषम् अनुसृत्य चिताः - वेदाः, इतिहासपुराणानि, कल्पवेदाङ्गग्रन्थाश् चेति।

Contribution दानम्③

Donations and sponsorship are welcome (use [contact page](#)) - they help offset operating costs (worker payments mainly ~1L/mo) and plan further projects. Project-specific sponsorship opportunities are occasionally advertised on our social media accounts and on certain mailing lists.

Table of Contents

लघ्वाहिकम्	11
०१ योगनिद्रान्तः	12
०२ अभिगमनम्	13
निर्वदः	13
सात्त्विक-धैर्यम्	13
सङ्कल्पः, त्यागः, शरणम्	13
गुरुध्यानम्	13
भगवद्-ध्यानम्	14
भू-नुति:	14
स्नानम्	14
तीर्थ-प्रोक्षणम्	14
गुरुवन्दनम्	14
निमज्जनम्	15
सम्मार्जनम्	15
वस्त्र-ग्रहणम्	15
उत्तरीयम्	15
कौपीनान्तरीये	15
उत्तरीयम्	15
देव-जल-क्षालनम्	15
अन्तरीयग्रहणम्	15
०३ पुण्ड्र-धारण-क्रमः	16
०४ देवर्षिपितृतर्पणम्	18
०५ सन्ध्यानुष्ठानक्रमः	19
०६ सन्ध्याजपविधिः	22
०७ अष्टाक्षरजपविधिः	24
०८ आधारशक्तितर्पणक्रमः	25
०९ देवर्षिकाण्डर्षिपितृतर्पणक्रमः	26
१० ब्रह्मयज्ञक्रमः	27
११ अभिगमनम्	28
१२ उपादानम्	29
१३ इज्या	30
१४ इज्याराधनम्	31
१५ मन्त्रासनम्	33
१६ स्नानासनम्	34
१७ अलङ्कारासनम्	35
१८ भोज्यासनम्	36
१९ पुनर्मन्त्रासनम्	37
२० पर्यङ्कासनम्	38
२१ स्वाध्यायः	39
२२ योगः	40

"இல்லைகாலஸ்த்ருதீயோதயம் அஹ்நோம் சஸ் ஸமுபாகத் : ஸம்ப்ருதாச்சைவ ஸம்பாரா கஸ்பிதாந்யாஸநானி ச அவலோகந்தாநேந் தத் ஸர்வம் ஸபலம் குரு மதநுக்ரஹாய க்ருபா த்வம் அத்ராசகந்துமர்ஹுலி !!' என்று விஜ்ஞாபித்து, மூலமந்தரத்தினால் மந்தரா ஸநும் ஸமர்பித்து, அங்கு எழுந்தருளியிருக்கும் பகவானுக்கு, உத்தரணியால் அர்க்யத்தை எடுத்து, பகவன் ! அர்க்யமவலோகய ப்ரதிக்ரு ஹ்னீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, இடது கையால் கண்டா நாகத்துடன் வலக்கையால் மூலமந்தரத் தினால் பகவானுடைய வலது திருக்கையில் மனத் தினால் சிறிது ஸமர்பித்து, தீர்த்தக்கைதை பீட்தின் வஸ்புறக்கில் வைக்கப்பட்டிருக்கும் ப்ரதிக்ரஹ பாத்திரத்தில் சேர்ப்பதாம். உத்தரிணியால் ஸமர்ப்பித்து தீர்த்தமெல்லாம் ப்ரதிக்ரஹபாத்தி ரத்திலேயே சேர்ப்பதாம் 'ஸதா ஸம்வாஹ்யமாநம் தைர் நித்யை: தவச்சரணத்வயம் மமாபி கரயோரதய நிதேஹி கருணாநிதோ லக்வாஹு நிகம் என்று ப்ரார்த்தித்து, பாத்யத்தை எடுத்து, பகவன் பாத்யம் அவலோகய, ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, மூலமந்திரத்தினால் பாதங் களில் மனத்தால் சிறிது ஸமர்ப்பித்து, ப்ரதி க்ரஹபாத்திரத்தில் சேர்ப்பது. பாத்யம் இரண்டு தடவை. பிறகு, ஆசமனியத்தை எடுத்து, 'பகவன் ஆசமனியம் அவலோகய , ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ' என்றுப்ரார்த்தித்து, வலது கையினால் மூல மந்தரத்தினால் சிறிது சேர்ப்பது. ஆசமன தீர்த் தம் மூன்று. பிறகு, பகவன் கந்தபுஷ்பதூபத்பொ தீந்யவலோகயப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ என்று ப்ரார்த்தித்து, ஸர்வார்த்த தீர்த்தத்தால் அவைகளை மூலமந்தரத்தினால் மொத்தமாக ஸமர்ப்பித்து, 'பகவன் ஏத்தாஸநா நுபந்திந் : ஸர்வாந் அபராதாந் கஷமஸ்வ , ப்ரீயதாமநேந வா தேவ!' என்று ப்ரார்த்திக்கவும். பிறகு, ஆத்மாத் மீயம் ஸர்வம் நித்யகிங்கரத்வாய ஸ்வீகுரு' என்று ப்ரார்த்தித்து, "பகவன் ஸ்நாநாஸனமவலோகய ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வர் என்று ப்ரார்த்தித்து, வெளி யில் ஸ்நாநாஸனத்தை, மூலமந்தரத்தினால் ஸமர்ப்பித்து, சாளக்ராமமுர்த்தியை அங்கே எழுந் தருளப்பன்னி பாத்யமாசமநியம் ; பிறகு. தந்த காஷ்ட கண்டுஓத்யபசாராந் ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, ஸர்வார்த்த தோயக் தினால் மூலமந்திரத்தினால் ஸமர்ப்பித்து, முன் தரித்த வஸ்தரழுஷணாதிகளைக் களைந்து விஷவுக் ஸேனருக்கு ஸமர்ப்பித்ததாக நினைத்து, ஸ்நாநா80 லக்வாஹுநிகம்

வஸ்தரம் ஸமர்ப்பித்து, ஸ்நாநியபாத்திரத் திலிருந்து எடுத்து, இடது கையினால் மணி அடித்துக்கொண்டு மூலமந்தரத்தினால் அபி ஜேச நம் செய்வதாம். மூர்த்தியை உலர்ந்த வஸ்த் ரத்தினால் துடைத்துப் பெட்டியில் எழுந்தருளப் பண்ணி ஸர்வார்த்த தோயத்தினால் ஆரத்தி பாத்யம் ஆசமனியம் ஸமர்ப்பித்து, பகவன் ஏத்தனுபயங்தி : ஸர்வாந் அபராதாந் கஷமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து அநேந ப்ரீயதாம் வாஸ் தேவா என்று அனுஸந்தானம் செய்யவும் பிறகு, 'பகவன் அவங்கராஸ நமவலோகய ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, மனத் தினால் மூலமந்தரத்தினால் ஸமர்ப்பித்து, அங்கு எழுந்தருளியிருப்பதாக த்யானம் செய்து. அர்க்யாதி பாத்திரங்களிலுள்ள ஐலத்தை வேறிடத் தில் சேர்த்து, இடது பாகத்திலிலுள்ள கும்ப தீர்க் கத்தால் பாத்திரங்களை நிறைத்து, ஸ்நாநியபாத் ரத்தில் பாநியம் வைத்து முன் போல் பரிகல் பநும் செய்து, கண்டா நாகத்தோடு கூட அர்க்கியம், பிறகு, பாத்யம் ஆசமனியம், பகவன்! பீதாம்பர மவலோகய, பரதிக்ருஹ்னீஷ்வ, கிடீ மகுடாதீர் அவலோகய , திவ்ய பூஷணாயவலோகய, திவ்யயக் ஞோபவீதமவ லோகய, ஊர்த்வ புண்டர திலகம் அவலோகய ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ என்று ப்ரார்த்தித்துத் தனித்தனியாக பீதாம்பராதிகளை ஸர் வார்த்த தோயத்தினால் ஸமர்ப்பணம் செய்து, * வக்வாஹுநிகம் கந்த - புஷ்பங்களை, 'பகவன்! இமான் கந்தாந் அவலோகய , ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ' என்ற விதமாக ஸமர்ப்பித்து, தூபத்தை எடுத்து, சோஷணாதி கள் செய்து, அர்க்ய ஐலத்தினால் ப்ரோகஷணம் செய்து, அஸ்குர மந்தரத்தினால் ரக்கை செய்து, ஸாபிமுத்திரையைக் காண்பித்து, 'பகவன்! தூபமவலோகய ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, கண்டா நாகத்தோடு ஸமர்ப்பித்து அவ்வாறே தீபமும் ; ஆசமனியமும், மூலமந்தரத் தினால் ஓவ்வோர் அக்ஷரமாக, 'ஓம் ஓம், ஓம் நம்' என்ற விதமாக புஷ்பங்களையோ துளஸீதானங்களை யோ திருவடிபில் சேர்த்து, சக்தியிருந்தால் வேறு பகவன் மந்தரங்களாலும் ஸஹஸ்ர நாமங்களா லும் அர்ச்சித்து ப்ரணாமம் செய்து, 58 ஸ்தோத்திரங் களைப் படித்து, பகவன் அயமாத்மா தவவை நித்ய இங்கர என்று தன்னையே நித்யகிங்கரணாக ஸமர்ப்பித்து. மூலமந்திரத்தை ஜித்தது, பகவன் மாத் ராம் பரதிக்ருஹ்னீஷ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, அதை ஸர்வார்த்த தோயத்தினால் மூலமந்தரத்தி னால் ஸமர்ப்பணம் செய்து, கண்டா நாகத் துடன் அர்க்யம் ஸமர்ப்பித்து, பகவன் ஏத தாஸநாநுபந்தின . அபராதாந் கஷமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, அனேன ப்ரீயதாம் வாஸாதேவா என்று அனுஸந்திக்கவும். போஜ்யாஸனம் பிறகு, போஜ்யாஸநமவலோகய ப்ரதிக்ருஹ்னீஷ்வ என்றுப்ரார்த்தித்து மனத்தினால் ஸமர்ப் பித்து, அங்கு எழுந்தருளியிருப்பதாக த்யானம் ஸ் -6 லக்வாஹுநிகம் செய்து, பாத்யம் ஆசமனியம் ஸர்வார்த்த தோயத் தினால் மதுபர்கம் , ஆசமனியம், பச , ஸவ ர்னம். ரத்தனங்கள் ஸமர்ப்பித்து, எல்லா நைவேத்ய பதார்த்தங்களையும் பகவானுக்கு முன்பு வைத்து, சோஷணாதிகளால் சோதனம் செய்து, அர்க்ய ஐலத்தினால் ப்ரோகஷித்து அஸ்தர மந்திரத் தினால் ரக்கை செய்து, ஸாபி முத்ரை காட்டி (காண்பித்து), அஞ்ஜெயியடின் நின்றுகொண்டு, மாமநாத்ருத்ய தோஜாணாம் நிதிம் பக்திவிவர்ஜிதம் க்ருத்வேதம் க்ருபயா ஸர்வம் த்வத்ரஹும் ஸவீகுரு ப்ரபோ என்று ப்ரார்த்தித்து, ஸர்வார்த்ததோயத்தி விருந்து தீர்த்தம் வலது கையில் சேர்த்து, இடது கையினால் கண்டையை சப்தித்துக் கொண்டு, பகவன்! ஸபான்னமவலோகய , ப்ரதி க்ருஹ்னீஷ்வ' என்கிற ரீதியினால் எல்லாவற்றை யும் சொல்லி மூலமந்தரத்தினால் க்ராஸ முத்திரை பினால் நிவேதனம் செய்வகாம். அவ்வப் பொழுது பாநிய பாத்திரத்திலிருந்து பாநியத் தையும் முன்போல் ஸமர்ப்பிப்பதாம். பிறகு, ஸர்வார்த்த தோயத்திலை கை சுத்தி செய்யச் சேர்த்து பாத்யம் ஆசமனியம் தாம்பூலம் ஸமர்ப் பித்து, ப்ரணாமம் செய்து, பகவன் ஏத்தாஸநா நூபந்தின : அபராதாந் கஷமஸ்வ' என்று ப்ரார்த்தித்து, அனேன ப்ரீயதாம் வாஸாதேவ: ' என்று அனுஸந்திப்பதாம். லக்வாஹுநிகம்

Appendix - +Dyugangā द्युगङ्गा	62
Goals ध्येयानि	62
संस्कृतानुवादः	62
Contribution दानम्	62